

Spontán vasúti sztrájk

Nem közlekedtek a vonatok Romániában

A marosvásárhelyi vasútállomáson is hiába vártak az utasok

Fotó: Nagy Tibor

A Maros megyét érintő vonatok is az állomásokon vesztegeltek a Román Vasúti Társág (CFR) alkalmazottainak szerdán reggel kirobbantott spontán sztrájkja miatt. A leginkább érintett három vasúti régióban – Kolozsvár, Craiova és Iași központban – a sztrájk befejezését követően 114 szerelvény maradt továbbra is az állomásokon.

Vajda György

Oana Brânzan, a Román Vasúttársaság (CFR) szóvivője szerint szerdán reggel az ország nyolc vasúti régiója közül hétben mintegy 140 vonatjártat állt le. A kivételt a Konstanca központú régió képezte. A Bukarest központú régióban 13, a brassóiban 39, a temesváriiban 23, a galaciban 38 vonat vesztegelt. A Bécs–Bukarest járat (Dacia IR 1347) Piskin állt meg. Ugyanakkor 11:15-kor a bukaresti Északi pályaudvaron 180 perces késése volt a Ploiești-ről érkező

IR 1554-es számú járatnak, 210 perces késése a Galacra induló IR 1573-as járatnak. A vasúttársaság személyszállító részlege közölte, visszadják az utasoknak a jegy ellenértékét, amennyiben lemondanak az utazásról. A társaság vezetősége arra kérte az utasokat, hogy indulás előtt tájékozódjanak a vonatok érkezési és indulási idejéről, mivel jelentős késésekre lehet számítani.

(Folytatás a 4. oldalon)

Húsvétra készülünk

Húsvétra készülődik a keresztény világ, s ehhez igazodva a hatóságok is megteszik a szükséges intézkedéseket. A Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóságra komoly szerep hárul, hiszen az ünnepkor szokásos élelmiszerek minőségének ellenőrzése az ő hatáskörük.

2.

Becsülnünk kell a vizet!

A víz világnapja alkalmából a Maros marosvásárhelyi szakaszának partján nagytakarítást szerveztek a helyi rendőrök. Harmincan vonultak ki, hogy a mások által eldobált szemetet, műanyag palackokat, zacskókat, dobozokat összeszedjék.

4.

Orvossá válni három nyelven

Dr. Magyar Melinda a Koppenhágai Egyetem Rigshospital kórházának neurológus főorvosa, a dániai sclerosis multiplex (SM) betegek országos adatbázisának, a Dán SM Regiszternek a vezetője.

6.

Évértékelő az RMGE Marosnál

Március 22-én, szerdán délelőtt Laposnya utcai székházában tartotta évértékelő közgyűlését az RMGE Maros szervezete. A gazdakörök képviselőivel tartott megbeszélés előtt és után az egybegyűltek gyakorlati bemutatót vehettek részt.

10.

Üzleteink:

- Kövesdomb, 1848. út 41-43 sz., a posta mögött
- Mini Intershop – a November 7. piacnál
- Mini Intershop – Tudor, 1918. December 1. út 175. sz.

Weboldal: www.intershopms.ro
Telefon: 0751-138-177

Kiszállítás hétfőtől péntekig 8-15 óra között. 50 lej felett a kiszállítás ingyenes!
Minden kedden és pénteken friss baromfi húst kapunk Magyarországról!
Legjobb árak a városban!

Tipp:

- Gabi puha törőlkendő babáknak (72 darab)** 8,49 lej
- Gabi lanolinos krém babáknak (100 ml)** 7,49 lej
- Gabi fürdető és sampon 2in1 babáknak (400 ml)** 11,95 lej
- Gabi sensitive fürdető és sampon 2in1 babáknak, 0% színezék és alkohol (400 ml)** 11,95 lej
- Gabi Édes Álom fürdető, levendulaillatú (400 ml)** 11,95 lej
- Gabi naturals fürdető, különleges ápoló (400 ml)** 11,95 lej
- Gabi tincsszelídítő sampon (400 ml)** 11,95 lej
- Johnson's's baba hintőpor (200 g)** 8,49 lej

Intershop, megéri nálunk vásárolni!

A MAGYAR ÜZLET

Aktuális

Tavaszi sztrájkhullám

Antalfi Imola

Érdekes lesz a rendőrök március 25-re tervezett nagy tüntetése. Amelyre a szervezők ugyan engedélyt kaptak, viszont az elmúlt napokban tartott kisebb tiltakozásokat törvénytelenül szervezték meg. Azért is lesz különös, mert mindig úgy volt, hogy a belügyminisztériumi alkalmazottak nem tüntethetnek. A pár évvel ezelőtti, Bukarestben megszervezett megmozdulások miatti megtorló intézkedések esetleges megismétlődése, úgy látszik, ezúttal nem érdekli a rendőröket. Sem a forgalmiakat, akik állítólag már napok óta csak figyelmeztetést adnak bírság gyanánt, megtagadva, hogy teljesítsék a „bírságnormát” (apropó, eddig váltig azt hangsúlyozták, hogy nincs ilyen norma, sem pedig ennek függvényében történő jutalmazás), sem a helyi rendőröket, sem más kategóriákat. A tiltakozás okai egyébként a béremelésekhez kötődnek. Ahhoz, hogy 80 ezer belügyminisztériumi alkalmazottat ma is minimálbéren tartanak, a pótlékokat pedig a 2009-es bérszint alapján számolják el. Pont úgy, ahogy tavaly még az orvosok esetében az ügyeleti díjat. A rendőrök jogállását szabályozó törvényre 10 éve várnak, a bérezést 7 éve csúsztatják. Szóval a törvény óreinél is betelt a pohár. Az országos szinten mintegy 40 rendőri szakszervezetet tömörítő SNPPC és ProLex érdekvédelmi szervezetek arra figyelmeztetik az indulatokat csitítani próbáló,

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

23., csütörtök
A Nap kel
6 óra 20 perckor,
lenyugszik
18 óra 38 perckor.
Az év 82. napja,
hátravan 283 nap.

IDŐJÁRÁS

Napos, meleg idő
Hőmérséklet:
max. 23°C
min. 6°C

Istenevéssel

Ma EMŐKE, holnap GÁBOR, KARINA napja.
GÁBOR: a héber Gábríelből rövidült, női párja a Gabriella. Jelenléte: Isten embere, Isten bajnoka.
KARINA: olasz eredetű, jelenléte: csinos.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. március 22.

1 EUR	4,5631
1 USD	4,2286
100 HUF	1,4785
1 g ARANY	169,3564

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszerűség szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Tantárgyverseny magyar nyelvből és irodalomból

Március 25-én, szombaton reggel 9 órai kezdettel tartják a Mikes Kelemen magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny megyei szakaszát a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumban.

Kezdődik a második szakasz

Március 24-én, pénteken kezdődik az ősszel előkészítő osztályt kezdő gyermekek beiskolázásának második szakasza. Az első beiratkozási szakasz során kimaradt gyermekek szülei 24-étől 30-áig tölthetik ki a formanyomtatványokat. A beiskolázott kisdíjakok végleges névsorát április 6-án függesztik ki a tanintézeteknél. A megoldatlan helyzeteket április 7-13. között orvosolja a megyei tanfelügyelőség.

Tavaszi nagytakarítás

Március 24-én, pénteken Marosvásárhelyen a Hévíz, Avram Iancu, Régi Kórház utcában, a Palás közben, a Visó, Forradalom, Köztársaság, Aranyos, Motru, Vlahuța, December 30., Küküllő, Mărăști utcákban és a Mărăști téren zajlik a tavaszi nagytakarítás. 25-én, szombaton az Eminescu, Brăila utca, a Csillag köz, a Beszterce, Kossuth, Kinizsi Pál és Sinaia utca kerül sorra. A magánházak és a tömbházak lakói a szemetet (az építkezési, bontási hulladék kivételével) egy nappal a beütemezett időpont előtt helyezik ki a járdára. A száraz faágakat külön kell gyűjteni.

Nyitott kapuk a rendőrségen

Március 25-én van a román rendőrség napja. Ez alkalomból ma délelőtt 11 órától 12.30-ig nyílt napot tartanak a megyei rendőr-felügyelőség marosvásárhelyi székhelyén. Az érdeklődők a rendőrség járműveit és fegyvereit is megtekinthetik.

Hit és Fény Marosszentgyörgyön

Szombaton délután 3 órától találkozót tart a marosszentgyörgyi római katolikus plébánia tanácstermében a marosvásárhelyi, marosszentgyörgyi és nagyernyei Hit és Fény közösség.

Tisztújítás a segesvári RMDSZ-nél

Az RMDSZ segesvári kerülete március 28-án, kedden 18 órai kezdettel tartja tisztújító közgyűlését. Helyszín: a segesvári Gaudeamus Ház előadóterme.

Szovátán és Marosvásárhelyen a Soltis Lajos Színház

Erdélyi turnéja első állomásaként március 27-én, hétfőn délelőtt 9.30-kor és 11 órakor Szovátán mutatja be Nap, hold, csillagok című, székely népmesék alapján készült előadását a celladömölki Soltis Lajos Színház. 28-án, kedden délelőtt 9 és 11 órakor Marosvásárhelyen, a Maros Művészegyüttes kövesdombi termében látható az előadás.

Femme – Bezsán Noémi előadása

Március 27-én, hétfőn 19 órakor Bezsán Noémi Femme című előadása látható az András Lóránt Társulat marosvásárhelyi, Brăila utca 10. szám alatti székhelyén. Az előadás Euripidész Médeia című drámája alapján készült. Jegyfoglalás a 0720-936-613-as telefonszámon.

Hír szerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Állategészségügyi és élelmiszer-biztonsági intézkedések Húsvétra készülünk

Húsvétra készülődik a keresztény világ, s ehhez igazodva a hatóságok is megteszik a szükséges intézkedéseket. A Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóságra komoly szerep hárul, hiszen az ünnepkor szokásos élelmiszerek minőségének ellenőrzése az ő hatáskörük. Dr. Kincses Sándor igazgató a húsvét előtti intézkedésekről számolt be, amelyekre az esetleges élelmiszer-mérgeződések elkerülése végett van szükség.

Mezey Sarolta

Két hétig állandó ügyelet lesz

Az ünnepek alkalmával köztudottan megnő az élelmiszer-fogyasztás, s az élelmiszer-mérgeződések elkerülése végett a Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóság specifikus intézkedéseket és gyakoribb hivatalos ellenőrzéseket rendelt el a higiéniai szabályok betartása érdekében. Az ellenőrök az állati eredetű élelmiszerek, főként a bárányhús, a tej, a tejtermékek, a hústermékek, a tojás minőségére, raktározására, szállítási körülményeire figyelnek.

Az ellenőrzési akciókban az igazgatóság állatorvosai, körzeti állatorvosok vesznek részt.

A hivatalos ellenőrzések során az állategészségügyi és élelmiszer-biztonsági előírások betartását követik valamennyi piacon, vágóhídi, feldolgozó-, raktározó és forgalmazó egységnél, és kihágások esetén bírságot rónak ki.

A Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóságnál valamint az állatorvosi rendelők-

Fotó: Nagy Tibor

ben március 30-a és április 15-e között szombaton és vasárnap is ügyeletet tartanak.

Ezeket a pontokat kifüggesztik a munkaprogramot, az ügyeletet nevével valamint telefonszámát. Ez a telefonszám hívható, ha a fogyasztók rendelkezéseket, az élelmiszer-biztonsági szabályok megszegését tapasztalják. Az igazgató elmondta, hogy az esetleges kihágások kiszűrésére a rendőrséggel protokollt írtak alá.

Kérésre ideiglenes bárányvágó helyeket engedélyeznek

Ha a polgármesterek kérik, akkor az igazgatóság a törvényes előírásoknak megfelelően március 30-a és április 15-e között ideiglenesen bárányvágásra alkalmas helyiségek működését engedélyezheti. Itt állatorvosi felügyelettel naponta 7 és 17 óra között vágathatók le az állatok.

Az Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóság szakemberei felhívják a figyelmet, hogy élelmiszertermékeket kizárólag olyan egységből szerezzenek be, amely állategészségügyi és élelmiszer-bizton-

sági engedéllyel rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy az itt forgalmazott állati és nem állati eredetű élelmiszertermékek átestek az élelmiszer-biztonsági ellenőrzéseken, és nem jelentenek veszélyt a fogyasztók egészségére.

Dr. Kincses Sándor igazgató elmondta, hogy eddig a marosvásárhelyi nagypiacra és a segesvári piacra kértek vágóponti engedélyt. Kisebb településekre eddig nem igényelték ezt a szolgáltatást, még ott sem, ahol állatvásárokat tartanak. Az igazgató azt is elmondta, hogy a háztáji gazdaságokban, a juhtartó gazdáknál családi fogyasztásra ugyanúgy, mint eddig, levághatják a húsvéti bárányt.

A tojás friss legyen!

Ami a tojást illeti, ezt üzletben, piacon engedélyezett termelőtől és forgalmazótól szabad beszerezni. A legfontosabb, hogy friss legyen. Az élelmiszer-biztonságiak ezt is ellenőrzik, elvégzik az úgynevezett ovoszkópiát, ami során a tojásokat átvilágítják, ellenőrzik a légkamra nagyságát. Minél nagyobb a légkamra, annál régebbi a tojás.

Kiskorúakat tartottak rabszolgasorban

Kiskorúakkal folytatott kereskedelemmel, szabadságuktól való megfosztással és munka általi kizsákmányolásukkal gyanúsított Maros megyei illetőségű személyeknek tartottak házkutatást hétfőn a megyei rendőr-felügyelőség illetékesei és a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Igazgatóság ügyészei. A házkutatás során a hatóság három 11–16 év közötti kiskorút azonosított, akiket 19 éves testvérükkel együtt tartottak fogva és dolgoztattak a gyanúsítottak.

Az ügyészek szerint az érintettek állítólagosan adósaiktól azt követelték, hogy hatalmazzák fel őket a gyermekpénz és a gyermekek után járó szociális segélyek felvételére,

amennyiben pedig ezen összegek nem bizonyultak elegendőnek a tartozások törlesztésére, kiskorú gyermekeiket kényszerítették arra, hogy náluk éljenek és dolgozzanak. A hatóság a házkutatás során öt személyt vett őrizetbe, ketőt bírói ellenőrzés alá helyezett, és 60 ezer lej, illetve bankkártyákat, hitelszerződéseket, adásvételi szerződéseket foglalt le.

A Maros Megyei Törvényszék közleménye szerint elfogadták a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Igazgatóság arra vonatkozó javaslatát, hogy az egyik érintettet helyezték előzetes letartóztatásba, de további négy gyanúsított esetében ezt elutasították. A törvényszéki döntés 48 órán belül megfellebbezhető. (nszi)

RENDEZVÉNYEK

Lakások és bútorai – történelmi előadás

Folytatódik a Kós Károly Akadémia Alapítvány nagy sikerű történelmi előadás-sorozata. Ma, csütörtökön 17 órakor Romsics Imre etnográfus, a kalocsai Viski Károly múzeum igazgatója tart előadást a marosvásárhelyi Bernády Házban Lakások és bútorai címmel.

Haller József-emlékkiállítás

Haller József alkotásaiból nyílik kiállítás a marosvásárhelyi Bernády Házban március 24-én, pénteken 18 órakor. A hónap elején elhunyt sokoldalú képzőművész több mint hat évtizedes alkotói pályája során számos alkalommal lépett közönsége elé és mutatott be válogatást képeiből. A mostani tárlat anyaga szelekció a családi hagyatékból, az alkotó régebbi és frissebb művei, mintegy félszáz grafika, pasztell és kisplasztika által villantja fel Haller egyedi művészetének jellegzetes témavilágát, gazdag életműve stílusbeli sajátosságait, megbecsülendő értékeit. Az emlékkiállításon Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja a festő grafikus munkásságát, idézi fel a nemrég távozott művész életének fontosabb állomásait. A tárlat április 20-ig látogatható.

Gardénia – előadás és közönségtalálkozó

Március 26-án, vasárnap délután 5 órakor újra látható a Gardénia című előadás a marosvásárhelyi Spectrum Színházban. A március 27-ei színházi világnap alkalmából az előadást közönségtalálkozó követi, amelyen Török Viola rendezővel, a produkcióban játszó színészekkel (Czikó Juliánna, Márton Emőke-Katinka, Nagy Beáta, Szász Anna), valamint pszichológia, pedagógia szakterületeken képzett vendégmehívottakkal zajlik beszélgetés.

Póra Zoli és a Stone Hill – gyerekkoncert

Hova megy a vonat? címmel gyerekkoncertre kerül sor ma délután 6 órától a marosvásárhelyi Jazz Clubban. A gyermekeket és felnőtt kísérőket Póra Zoli és a Stone Hill zenekar szórakoztatja. Az előadás idején a Painting You arcfestést biztosít, a koncert után pedig egyórás gyerekkoncert kezdődik Dömérel.

Duna Rock Akusztik-koncert

Március 25-én, szombaton a 30 év fölötti nosztalgizáni vágyókat old man partira várják a Jazz Clubba. Ez alkalommal este 8 órakor a Duna Rock Akusztik együttes koncertezik. Asztalfoglalás a 0724-400-322-es telefonszámon.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsónyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Letette hivatali esküjét Németország új államfője

Letette hivatali esküjét szerdán Berlinben a német szövetségi törvényhozás két házának (Bundestag, Bundesrat) együttes ülésén Németország új államfője, Frank-Walter Steinmeier.

A hívó evangélikus politikus a német nép szolgálatára és az alaptörvény védelmére tett esküjét az „Isten engem úgy segít” kijelentéssel zárta.

Beszédében kiemelte, hogy az autoriter erők iránt Európa egyes részein is megmutatózó vonzódás valójában „menekülés a múltba a jövőtől való félelem miatt”.

Félni azonban nem szabad a jövőtől, mert a félelem a diktatúrák és autoriter rendszerek hajtóereje, a jövő pedig nem sorsszerű, kikerülhetetlen események sora, hanem alakítható, formálható. A véres 20. század és két világháború tanulságai után nem szabad visszafordulni a múltba, „a bezárkózás és a nemzeti túlbuzgóság régi mintázatai” felé, hanem bátran kell viszonyulni a jövőhöz.

„A bátorság a demokrácia életelírje”, és „a bátrak államformája a demokrácia” – hangsúlyozta a német államfő.

A demokrácia erejét nem valamiféle küldetéstudat adja, hanem „a képesség az önkritikára és önmaga jobbítására”. A demokrácia az egyetlen államforma, amely „megengedi a hibákat, mert rendelkezik beépített korrekciós képességgel”. A demokrácia az eltérő érdekek, a fiatalok és az idősek, a város és a vidék, a gazdaság és a környezet érdekeinek „békés egyeztetése”.

Ehhez azonban állandó párbeszédre és vitára van szükség, de nem csak azokkal, akiket a Facebook barátak jelöl, hanem az eltérő nézeteket képviselő em-

berekkel is. Ezért ki kell mozdulni a mindig csak a saját véleményét erősítő kommunikációs burokból, a „visszhangkamrából” és az internet anonimitásából, ahol egyre inkább elmosódik a kimondható és a kimondhatatlan határa és „az agresszív mértéktelenség nyelve uralodik”, és ragaszkodni kell a tények és a hazugságok szétválasztásához – emelte ki Frank-Walter Steinmeier.

„Nemcsak beszélünk kell a demokráciáról, hanem ismét meg kell tanulnunk vitatkozni érte” – tette hozzá a szövetségi elnök, jelezve, hogy a következő hónapokban valamennyi tartományt felkeresi, hogy fórumok és látogatások révén személyesen is hozzájáruljon a demokratikus vitakultúra fejlődéséhez.

Frank-Walter Steinmeier a többi között arról is beszélt, hogy Németország elítéli a tavalyi törökországi puccskísérletet, de egyben mély aggodalommal szemléli az erőszakos hatalomátvételi kísérlet óta kibontakozott folyamatokat.

Mint mondta, ez az aggodalom ösztönzi arra, hogy Recep Tayyip Erdogan elnökhöz forduljon és figyelmeztesse, hogy „veszélybe sodor mindent, amit másokkal együtt felépített”.

A német szövetségi elnök felszólította a török államfőt, hogy „hagyjon fel az elképesztő náci összehasonlításokkal”, és „ne szakítsa meg a köteleket mind-

azokkal, akik partneri kapcsolatra törekednek Törökországgal”, valamint „tartsa tiszteletben a jogállamiságot, a média és az újságírók szabadságát, és adja vissza Deniz Yücel (a Die Welt című német lap letartóztatott tudósítójának) szabadságát”.

Frank-Walter Steinmeier Németország 12. szövetségi elnöke, 61 éves, eddig a szociáldemokrata párt (SPD) politikusként tevékenykedett, 2013-tól külügyminiszter volt. Párttagságát államfői megbízatásának idejére szünetelteti. Felesége a berlini tartományi közigazgatási bíróság bírájaként folytató munkáját szünetelteti, az esetleges érdekkonfliktusok elkerülése céljából.

A szövetségi elnök Németországban jelképes szerepet tölt be, elsősorban az ország egységét jeleníti meg, reprezentatív feladatokat lát el. A megbízatás öt évre szól, és egyszer meghosszabbítható, újabb öt évre. (MTI)

Lövöldözés a brit parlamentnél

Lövöldözés történt szerdán a brit parlamentnél. Az első jelentések több sebesültről szóltak, a parlament és a vele szomszédos képviselőház épületét a rendőrség kiürítette. A Reuters brit hírügynökség fotóinak tanúsága szerint legalább négy sérült feküdt közvetlenül a

lövöldözés után a Westminster hídon, többen erősen véreztek, és úgy tűnt, nincsenek eszméletüknl.

Időközben bejelentették, hogy Theresa May brit kormányfőnek nem esett baja, biztonságban van, de azt nem fedték fel, hogy hol volt a merénylet idején.

A rendőrség közlése értelmében még nem ismert a késélös merénylet indítéka.

A BBC szerint a brit rendőrség egyelőre terrorista támadásként kezeli a londoni parlament közelében történt incidenst, amíg a tények más nem igazolnak.

Az EB az uniós polgárság jogait biztosító kezdeményezéseket vett nyilvántartásba

Az Európai Bizottság (EB) elfogadott és nyilvántartásba vett két, az uniós polgárokat az EU-ból történő brit kiválás (Brexit) után megillető jogokkal kapcsolatos európai polgári kezdeményezést, a Brexit megakadályozására irányuló kezdeményezést viszont elutasította – közölte az uniós bizottság sajtószolgálatának szerdán.

Közleménye szerint az Uniós polgárságot az európaiaknak: a jus soli és a jus sanguinis ellenére egyesülve a sokféleségben, valamint az Uniós polgárság megtartása elnevezésű kezdeményezéseknek az a célja, hogy a bizottság védje meg az uniós polgárok jogállását és jogait az Egyesült Királyságnak az Európai

Unióból (EU) történő kilépését követően.

Az első arra kéri fel a bizottságot, hogy az Egyesült Királyságnak az EU-ból történő kilépésére tekintettel válaszolja külön az uniós polgárságot a tagállami állampolgárságtól, a második pedig azt sürgeti, hogy a bizottság tartsa fenn az uniós polgárok jogát az Európai Unión belüli szabad tartózkodáshoz. A bizottság véleménye szerint fontos, hogy bizonyosságot és biztonságot nyerjen az a 4 millió polgár – az Egyesült Királyságban élő 3,2 millió uniós polgár, és az unióban élő 1,2 millió brit állampolgár –, akik bizonytalanok a jövőjüket illetően.

A sajtószolgálat szerint jóllehet a bizottság nem javasolhat másodlagos jog-

szabályt abból a célból, hogy uniós polgárságot biztosítson olyanoknak, akik nem rendelkeznek az uniós tagállamai egyikének állampolgárságával, az 50. cikk szerinti, soron következő tárgyalások során központi szerepet kell kapniuk az uniós polgárokat az Egyesült Királyságban, illetve a brit állampolgárokat az EU-ban megillető jogoknak.

A harmadik, Állítsuk meg a Brexitet! elnevezésű kezdeményezés esetében a bizottság azt állapította meg, hogy nem teljesülnek a nyilvántartásba vétel feltételei. Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének első bekezdése kifejezetten lehetővé teszi, hogy bármely tagállam kilépjen az Európai Unióból saját alkotmányos előírásainak megfelelően – közölte a bizottság. (MTI)

Eurovízió Dalfesztivál orosz versenyző nélkül

Az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) megtiltotta a beutazást Ukrajnába Julija Szamojlova orosz énekesnőnek, aki hazáját képviselte volna a májusban Kijevben megrendezett Eurovíziós Dalfesztiválon – közölte az MTI.

A döntést Olena Hitljanszka, az SZBU szóvivője közölte szerdán Kijevben.

A gyerekkorában kerekese székbe kényszerült, mozgássérült énekesnő azért sújtotta az ukrán hatóság beutazási tilalommal, mert 2015-ben fellépett az Oroszország által önkényesen elcsatolt Krim félszigeten, és ezzel megsértette azt az ukrán jogszabályt, amely szerint a Krim félszigetre csak ukrán területről, az ukrán hatóságok engedélyével szabad beutazni.

Korábban az énekesnő azt nyilatkozta, hogy nem emlékszik pontosan a krími koncertjére. Értelenségének hangot adva hozzátette, hogy a Krimbe „ugyanúgy utazott, mint bármely más orosz területre”.

A kijevi hatóságok sokáig hezitáltak azon, hogy kivételt tegyenek-e és beengedjék az ország területére a mozgássérült 27 éves orosz énekesnőt. Az orosz média a múlt héten azt közölte, hogy a kijevi hatóságok engedélyezték a beutazást Szamojlovanak. Ezt még aznap cáfolta Vaszil Hricak, az SZBU főnöke. Újságírói kérdésre válaszul közölte, hogy egyelőre nem született döntés a kérdésben. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy véleménye szerint a törvényeknek egyformán kell vonatkoznuk mindenkire.

Julija Szamojlova a Flame is Burning című dalával nyerte meg hazájában a válogatót. Moszkva korábban azt közölte, hogy nem küld más versenyzőt a kijevi dalfesztiválra, ha Szamojlovanak megtiltják a beutazást.

A 2017-es Eurovíziós Dalfesztivál elődöntőjét május 9-én és 10-én, döntőjét pedig május 13-án tartják az ukrán fővárosban. A versenyen az O. Torvald nevű rockegyüttes képviseli Ukrajnát.

Ország – világ

Elhunyt Csíky Ibolya nagyváradi színművész

Életének 72. évében elhunyt Csíky Ibolya, a nagyváradi Szigligeti Társulat színművésze – közölte szerdán a teátrum. Az erdélyi színjátszás kiemelkedő személyisége kedden este halt meg. Csíky Ibolya 1945-ben született Kolozsváron, a helyi műkedvelők városi stúdiószínpadán lépett először közönség elé. 1965-től a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetben folytatta tanulmányait, ahol 1969-ben végzett, majd haláláig a nagyváradi közönséget szolgálta. Vígjátéki és drámai szerepekben egyaránt kiemelkedő alakításokat nyújtott. Munkássága elismerésül Poór Lili-díjjal, Szentgyörgyi István-díjjal, valamint a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki. Temetésének és méltóságos színházi búcsúztatásának időpontját a későbbiekben közlik.

Lehet pályázni a Communitas Alapítványnál

Magyar nyelvű könyvek kiadására és ifjúsági közéleti tevékenységek támogatására is lehet pályázni a Communitas Alapítványnál. Az RMDSZ pályázatot hirdet a Kisebbségi Tanács 2017. évi alapjából, a pályázatok lebonyolítása a Communitas Alapítványon keresztül történik. Az alapítvány idei pályázatait Arany János, Aranka György, Áprily Lajos emlékére jegyében hirdeti meg, és a pályázók figyelmébe ajánlják a Szent László-emlékéhez kapcsolódó eseményeket is. A kuratórium döntése értelmében a Communitas Alapítvány idén több mint 4 millió lejes keretet bocsát a pályázók rendelkezésére. (RMDSZ-hírlévé)

Csökken az innovatív gyógyszerkészítmények ára

A kormány eltörölte a gyógyszerárak kiszámítására és a gyógyszerek forgalmazására vonatkozó kormányrendeletet – jelentette be szerdán Florian Bodog egészségügyi miniszter. A tárcavezető szerint a gyógyszerárak kiszámítására vonatkozó módszertant pénteken teszik közzé a Hivatalos Közlönyben. Az Agerpres hírügynökség idézi a miniszter bejelentését, miszerint 35 százalékkal csökken azon innovatív készítmények ára, amelyeknek lejár a szabadalmuk.

Júliustól nő a nyugdíjpont értéke

Lia Olguța Vasilescu munkaügyi miniszter bejelentette, hogy a nyugdíjpont értéke a Nemzetközi Valutaalap (IMF) küldöttségének ajánlása ellenére július elsejétől 1000 lejre nő, március végére pedig elkészül a közalkalmazottak egységes bérezését célzó törvény is. Bejelentése olyan kontextusban hangzott el, hogy Reza Baqir, a Nemzetközi Valutaalap romániai küldöttségének vezetője a növekvő költségvetési hiányra hívta fel a figyelmet, és azt mondta, hogy európai uniós szinten Romániában nő a legnagyobb mértékben a szerkezeti költségvetési deficit. Ami az egységes bérezési törvényt illeti, Lia Olguța Vasilescu azt mondta, a jogszabály egy sor méltánytalanság kiküszöbölését célozza, és március végéig elkészül. (Mediafax)

Tavaszi sztrájkhullám

(Folytatás az 1. oldalról)

anyagi megbecsülést ígérő belügyminisztert, hogy a tiltakozó megmozduláshoz könnyen csatlakozhatnak a csendőrök, a hadsereg kötelékében dolgozók és a tűzoltók, még azon az áron is, hogy törvénytelenül vonulnak utcára...

A belügyminisztérium vezetőivel nem lesz könnyű megegyezniük a rendőri szakszervezeteknek, hiszen maga Carmen Daniela Dan miniszter asszony is elismerte: a kormányprogram prioritásai az egészségügy, a tanügy, a kutatás és az IT szektorok, ezekbe a jelek szerint sehogy sem illeszkedik a közbiztonság. Nehezen hihető, hogy szombatig megegyeznek az érintett felek, a szakszervezetek pedig eltökéltek: addig tiltakoznak, amíg csak kell ahhoz, hogy elérjék céljaikat.

A rendőrök napok óta készülődnek a szombati tüntetésre, a sztrájkhullám viszont hamarabb elérte a vasutas-szakszervezeteket. Tegnap spontán sztrájkba léptek a vasutasok, országsszerte leálltak a vonatok. Az ő kéréseiket mintha nagyobb érzékenységgel kezelné a vasúttársaság vezetősége, amely ugyan 2,5 százalékkal kisebb béremelést ígért a szakszervezetek által követelt aránynál, de talán mégis sikerül egyezsége jutni, ha a munkaszüneti napokon végzett munkáért járó pótlékok és egyéb juttatások ügyében a kollektív munkaszervezős szintjén meg tudnak állapodni. Egy elhúzódó vasutas-sztrájk nagyon sokba kerülhet a vállalatnak (CFR), a gazdaságnak. De ezt bizonyára belekalkulálták a kormányprogram készítői akkor, amikor a prioritásokat meghatározták. Igazából az egyik legfőbb prioritás éppen a közlekedés-infrastruktúra korszerűsítése kellene legyen, ezen belül pedig a környezetkímélőbb vasúti közlekedés modernizálása, gazdaságossá tétele. De nem csodálkozunk: ez nem élvezett elsőbbséget egyik kormány idején sem.

Nem közlekedtek a vonatok Romániában

(Folytatás az 1. oldalról)

A marosvásárhelyi állomás jegyirodájának szolgálatosa arról tájékoztatott: a sztrájkot meghatározatlan időre hirdették meg, így továbbra is bizonytalan, hogy mikor indulnak el a járatok, illetve ezt követően miként áll helyre a vasúti közlekedés az egész országban.

A vasúttársaság közleménye szerint a vezetőség már tárgyalásokat folytat a szakszervezeti vezetőkkel a 2017-2018-as időszakra vonatkozó kollektív munkaszerződéssel kapcsolatban, amelynek értelmében 22,5 százalékos béremelésre számíthatnak a vasúti alkalmazottak. Ezt az alkut elfogadják a szakszervezetek képviselői is, azonban azt is sürgetik, hogy a béremelést azonnal és ne a bevett szokás szerint három-négy hét múlva alkalmazzák.

Fotó: Nagy Tibor

Székely szabadság napja

Zárolták a Siculitas bankszámláit

Zárolták a hatóságok a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) háttérszervezetének, a Siculitas egyesületnek a bankszámláit, hogy behajtsák a 2014-es felvonulás miatt kiírt 12 ezer lejes bírságot, melyet bírósági úton sem sikerült eltörölni – közölte szerdán az SZNT.

A tanács emlékeztetett rá, hogy a gyülekezési jogról szóló törvény nem változott az elmúlt években,

és 2014 óta több alkalommal tartották meg a március tizedikei marosvásárhelyi megemlékezést és felvonulást, 2016-ban pedig bírósági úton semmisítették meg azokat a büntető jegyzőkönyveket, amelyek ugyanazokat a kifogásokat tartalmazták, mint a 2014-es dokumentum. „A törvény tehát nem változik, csak az igazságszolgáltatás gyakorlata. Ezért mérlegeljük, hogy az ügyben a strasbourgi emberjogi bírósághoz

fordulunk” – áll az SZNT közleményében.

A tanács szerint a mostani eljárás és végrehajtás ismételt rámutat arra, hogy meg kell teremteni a székelyföldi civil autonómiamozgalom kiszámítható anyagi hátterét. „Arra buzdítunk minden, az autonómiának elkötelezett Kárpát-medencei vállalkozót, Székelyföldön, Erdélyben vagy a nagyvilágban élő polgárt, hogy akár csekély összegű, rendszeresen folyósított adományával segítse a mozgalmat” – fogalmazott közleményében az SZNT.

2014-ben Dorin Florea marosvásárhelyi polgármester csak a Székely Vértanúk emlékművénél tartott megemlékezéshez járult hozzá, a tömeg tiltakozó felvonulását nem engedélyezte. Az SZNT a felvonulást is megtartotta, arra hivatkozva, hogy a polgármester a bejelentést követő 48 órában nem bocsátott ki a rendezvényt tiltó dokumentumot. A 2016-os és 2017-es felvonulást a polgármesteri hivatal szintén nem engedélyezte, ám 2016 nyarán a bíróság jogerősen megállapította, hogy a szervezők törvényesen jártak el, és a bejelentés tudomásulvételére kötelezte a hivatalt. (MTI)

Idén is felvonultak a székely szabadság napján

Fotó: Karácsonyi Zsigmond (archív)

Helyi rendőrök takarítottak a Maros-parton

Becsülnünk kell a vizet!

Fotó: Nagy Tibor

A víz világnapja alkalmából a Maros marosvásárhelyi szakaszának partján nagytakarítást szerveztek a helyi rendőrök. Harmincan vonultak ki, hogy a mások által eldobált szemetet, műanyag palackokat, zacskókat, dobozokat összeszedjék. Erősítésként szociális segélyben részesülő személyeket is kirendeltek, hogy közösen pásztázzák végig a Maros-partot, s zsákba gyűjtsék az ott éktelenkedő hulladékot.

Mezey Sarolta

A töltésről vagy a gyaloghídról nézve nem tűnt túl szemetesnek a folyópart – a repülőből nem látszik, szoktuk mondani, de ha a „magaslatról” leereszkedtünk közvetlenül a folyópartra, akkor látható volt, hogy bizony van szemét, de korántsem annyi, mint amennyit máshol látunk, ahol tonnaszámba lebeg a víz felületén vagy ellepi a folyók partját.

Valentin Bretfelean a Maroson átívelő gyaloghídról rádióan irányította a csapatokat, hogy minél hatékonyabban folyjon a munka.

– Milyen megfontolásból gyűjtik a helyi rendőrök a szemetet? – kérdeztük Valentin Bretfeleant, a marosvásárhelyi helyi rendőrség vezetőjét.

– Jó példával szeretnénk elől járni. 1992-ben a Rió de Janieróban tartott nemzetközi környezetvé-

delmi konferenciát követően az ENSZ közgyűlése kezdeményezte a víz világnapjának beiktatását a többi világnap közé, amelyet minden évben március 22-én tartanak meg. E kontextusban mi is az életet adó vizeinkre gondolunk, amely a levegő után legfontosabb lételemünk és erőforrásunk. Ez sokunkban nem is tudatosul, pedig napjainkban a földön több mint egymilliárd ember nem jut ivóvízhez, és az édesvízkészletek veszélyeztetettek. A marosvásárhelyi helyi rendőrség úgy döntött, hogy tesz valamit a Maros környezetéért. Harminc alkalmazottal és nyolc szociális segélyben részesülő személlyel összegyűjtöttük a folyóparti szemetet. Felkérjük ugyanakkor a marosvásárhelyieket, hogy ezután jobban vigyázzanak a környezetükre, a folyó és a folyópart tisztaságára, hiszen becsülnünk kell a vizet! – nyilatkozta Valentin Bretfelean.

Claudiu Maior, a polgármester tanácsadója is a helyszínre érkezett, ahol elmondta, hogy köszönet illeti a helyi rendőrséget amiatt, hogy a víz világnapja alkalmából kitakarítják a Maros-partot. Várják, hogy a Román Vízügyi Igazgatóság is csatlakozzon az akcióhoz. A lakosságot pedig arra kérik, hogy ezután ne dobálja szét a szemetet, hiszen azt másoknak kell összeszedni, s a szemetes környezet senkinek sem jó.

A zsákokba összegyűjtött szemetet a vízügyiek szállítják majd el.

Kalandozások

Akár szerencsésnek is mondhatnám magamat, ugyanis valamelyik este sikerült elcsípnem egy matematikatörténeti kisfilmet az egyik új ismeretterjesztő csatornán, a Da Vincin. Épp Gaussról, a matematika fejedelméről mesélt az élénk tudománytörténész-riporter, Götingában, az egyetem könyvtárában vizsgálódott, kéziratokat, érdekességeket mutatott be, közben a nemeuklideszi mértan felfedezéséről is szót ejtett. Szót kellett ejtenie, és azt sem hallgatta el, hogy a fejedelem öregkorára egyre morózusabb lett, és cseppet sem volt inyére a fiatal tehetségek támogatása, felröppentése, pályára állítása, az újabb, mások által felfedezett matematikai tételek, csodák, bizonyítások – szóval minden, ami együtt jár a matematikai és filozófiai gondolkodás szépségével, a laikusok által már réges-régen nem értett tudomány természetével – elfogadásával, mondván, ezeket ő már régen felfe-

dezte, megsejtette, műhelypapírjai, feljegyzései között ott hever valahol...

A riporter még egy próbát is tesz. Kísétál egy német város, talán éppen Götingen utcáira, és találomra megállít néhány óvatlan és bátor járókelőt, aki vállalja az arcát, nem kell kikockáznia, mint valami személyiségvédett köztörvényes bűnözőt, és megkérdi: tudja-e a tanú, akarom mondani, uram, hölgyem, ki volt Gauss? A fejedelem itt aztán csúfos vereséget szenved hazai pályán, ugyanis a válaszokból kiderül, hogy a nagy, egyesült és művelt Németországban is adottak „az utca emberei”, akiknek halvány lövésük sincs arról, hogy kik a múlt, de akár a közelmúlt, pláne a tudomány hősei, alakítói. Pedig nem is olyan régen, a mondott Friedrich Gauss arcképe szépen ott kéklent a jó öreg százmárkán. Na persze az NSZK bankóján, nem is a honeckeri NDK fizetőeszközén.

Ezt a kis ártatlan kikérdezőst kollégáim is eljátszották egy Marosvásárhelynek nevezett eldugott erdélyi (transzszilván) kisváros Bolyai (ejtsd bojai és nem bajai, ahogyan taxis ismerőseim szokták elhadarni a zárt láncú monitorrendszerben a diszpacsernek) nevű utcájában egy régi könyvtár, bizonyos Teleki Téka előtt. Van

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

ilyen, ne csodálkozz, még van. Szóval a kolléga/kolléganő ártatlan vidéki és elveszett orcával kiáll a kapu elé, és megkérdi több nyelven is az arra haladóktól, ha nem tudnák véletlenül útbaigazítani őt, merre is találja a Teleki Tékát. A közönség meg sem hőköl, fel sem szisszen, nem gyanakszik kandikamerára, sem áprilisi tréfára, egyszerűen válaszol. Voltak, akik rámutattak a fehér falú épületre, mondván, épp előtte áll, uram/aszszonyom. Mások zavartalanul vonogatták a két rendelkezésre álló

vállukat, sőt volt aki sajnálkozva szétártta mind a két karját, mondván, nem ide való, nem érti, mi az a telekitéka, hallott róla, de soha nem látta, nem volt benne, nem kóstolta, volt gyermekkorában, de szerencsére elmúlt, mint a bárány és a rózsahimlő (ajátos nevek egy csúf betegség megszelídítésére?!), nem itt van, hanem lejjebb, feljebb, a Somostetőn, esetleg az Oncsatelepen látta egyszer biciglizni.

Máskor viszont népes füstifecskek tábora kereste fel peres-pörös ügyeinek elintézése végett, egyenesen ide tartottak és berontottak, azt kérdezve, ha fogad már az ügyvéd úr? A kapus megütöközve nézte őket, hiszen a füstifecskek nem szoktak a könyvtárba járni még véletlenül sem, tudják, hogy nincs reparálni való lábos, sem vásárlóerő a könyvtárosok buksztárcájában, nem vesznek zoknit, hóvirágot, tűzkövet, virágos ágyneműt, egyszerű használatos perzsa szőnyeget.

Szerencsére arra járt egy másik munkatársunk, aki felvilágosította madárkákékat, hogy a hasonnevű kiváló ügyvéd nem a Teleki Téka-

ban lakik, sőt nem is az övé a könyvtár. Miként a Telekiéké sem kb. hét évtizede, de emezek az utóbbi három évtizedben úgy tesznek, mintha az övék lenne, ui. önzetlenül, bőkezűen és okosan támogatják. Köszönet nekik.

No de elkalandoztunk Gauss bátyánktól, ugyanis a derék tudományvadász természetesen úgy jut el Bolyai Jánoshoz (akit melleleg marosvásárhelyi születésűnek vél), és a havas, kiellen, mélyen civilizálatlan és vad tájon egyenesen csodának nevezi, hogy e félvad transzszilván népből kinőhet egy olyan nagyságrendű géniusz, aki megérti, sőt meghaladja felfedezésével a mi hannoveri Gaussunkat. Mintha a XIX. század első felében még nem lettek volna könyvek, folyóiratok, információcserre, utazások, egyetemjárás, magánkönyvtár, hadmérnöki oktatás (hogy egyebet ne mondjak). Mintha erre fel Kelet-Európában nem olvastak, nem műveltek volna tudományt az emberek.

Hja, az összefüggésekből kiragadva a tudománytörténet is képernyősebb...

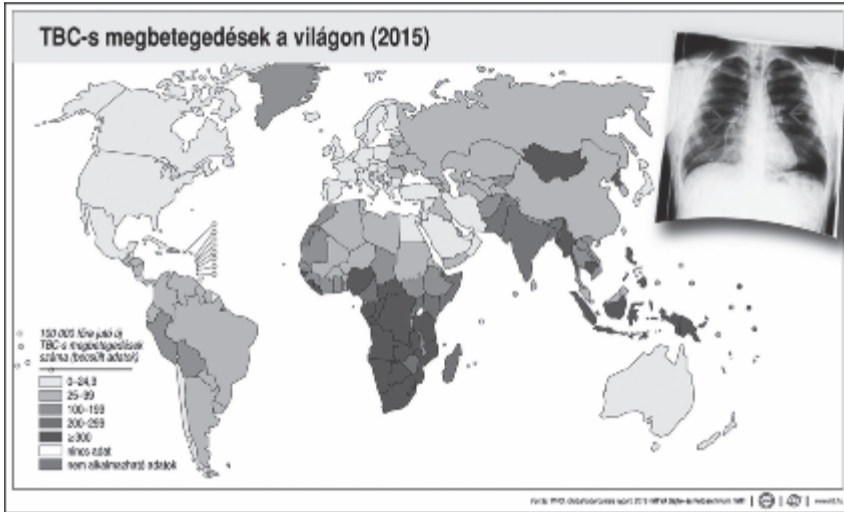
HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

A tbc-világnap időszerűsége

Márciusban 24-én a tuberkulózis elleni küzdelem világnapjáról emlékeznek meg. A korábbi években indított kampányok ellenére a világ helyzete nem sokat változott. Ahogy a romániai helyzet is elég kényelmetlen, hiszen európai vonatkozásban továbbra is sok a fertőzötték száma. A főváros, Jászvásár, Konstanca, Bákó jár az „élen”, Maros megye az utolsó harmadban található, a legkevesebb beteg Kovászna és Hargita megyében van. Januárban megrázta az országot a szecszelevárosi angolta-

nő esete, aki a két iskolában, ahol tanított, 68, illetve 38 gyermeket fertőzött meg. Ezért is aktuális nálunk a világnap üzenete.

Kapcsolati betegségek az idegrendszerben

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem magyar oktatói minden évben egy kiváló magyar tudós meghívásával ápolják az intézmény hírneves neurológus kutatójának, dr. Miskolczy Dezső professzornak az emlékét. Az idei emlékelőadás vendége prof. dr. Mody István, a Los Angeles-i Kalifornia Egyetem Neurológiai és Élettani Tanszékének címzetes egyetemi tanára, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja volt.

Bodolai Gyöngyi

A világszerte ismert kutató *Beteg interneuronok, interneuronális betegségek* címmel tartott angol nyelvű előadást az egyetem dísztermét megtöltő diákszágnak és a jelen levő oktatóknak. A vendéget dr. Szilágyi Tibor egyetemi tanár mutatta be a hallgatóságának.

Mielőtt még az előadást követő beszélgetésre térnék, előljáróban a nem szakember olvasóinknak hadd mondjuk el, hogy Los Angeles-i laboratóriumában Mody professzor a legkorszerűbb módszerekkel a neuronok közötti „beszélgetést” és annak zavarait kutatja, ami hozzásegít bizonyos betegségek kialakulásának a megértéséhez, és utat mutat a szakembereknek e betegségek kezelési, gyógyítási lehetőségeinek a kidolgozásához.

– Mit kell tudnunk az interneuronok működésének betegségeiről?

– Az interneuronok – vagy régi megnevezésük szerint a gátlósejtek – a központi idegrendszernek mindössze a 20 százalékát teszik ki, de a 20 százalék 80 százaléknyi munkát végez, mert ezek a sejtek állítják össze a különböző helyi ideghálózatokat, összekötve tartják őket egy ideig, majd másokat szerveznek be... Előadásom során az interneuronok működésének patológiás oldalát közelítettem meg. Bemutattam, hogy olyan esetekben, amikor ezek a gátló idegsejtek sajátos elváltozásokat mutatnak, milyen patológiás folyamatok állhatnak elő.

– Említette a Parkinson- és az Alzheimer-kórt. Ezek a manapság gyakori betegségek is a gátlósejtek kapcsolódási problémái miatt alakulnak ki?

– Az egész agyműködés a kapcsolódásról szól. A néhány százmilliárdnyi idegsejt helyileg és távlatilag is össze van kapcsolva. Most már tudjuk, hogy vannak távolra nyúló gátló sejtek is, de az interneuronok főleg a kis helyi hálózatokat állítják össze. Van olyan betegség, ahol a gátlósejtek kistülsége akadályokba ütközik. Pedig ez a kistülség az egyik feltétele annak, hogy az információ egyik sejtől eljusson a másikig, és akciós potenciál keletkezzék, ami végigmegy az idegtest nyúlványán, elér a terminális részhez, ahol ingerületátvivő anyag (neurotranszmitter) szabadul fel, ami átadja az információt a másik idegsejtnak. Alzheimer-kórban és a különböző epilepsziák-

bele is halhatnak a rohamokba. Mint kiderült, segíteni úgy lehetne, ha ki tudnánk cserélni az interneuronjaikat vagy ezek nátriumcsatornáit, mert ezekkel van a baj, amit az egészen végzett kutatások is igazoltak.

Jelenleg egy Alzheimer-modelles egészen dolgozunk, amelynek szervezetében olyan elsődleges fehérje van, amiből a beta-amiloid fehérje leválik, összegyűl és jellegzetes Alzheimer-plakkokat hoz létre. Az egész nem termeli a saját, csak a megváltoztatott emberi fehérjét, amitől az agyában ugyanazok az elváltozások keletkeznek, mint az emberi agyban. A japán kutatók, akikről az egerünk származik, az eger génjét az emberi génnel helyet-

Az idegrendszer az idegszövetet alkotó sajátos sejtek rendkívül bonyolult hálózatából áll. Ezek a 10-30 mikrométer (a méter milliommód-része) átmérőjű neuronok, amelyeket az idegsejt és nyúlványai, a rövid dendritek és az egy-két méter hosszúságot is elérő axon (tengelyfonal) alkot. Működésük szerint a neuronok háromfélék: az érző neuronok vételezik és továbbítják az ingerületet. A mozgató neuronok feladata az ingerületre adott válasz továbbítása a végrehajtó szervekhez. Az interneuronok (köztes idegsejtek) az agyban és a gerincvelőben a neuronok közötti kapcsolattartásért felelősek. A szinapszis az idegsejtek között az ingerület átadása érdekében létrejövő kapcsolat. A sejtthártya áteresztőképességének megváltozásával akciós potenciál keletkezik, aminek hatására az axon végződésében levő szinaptikus hólyagok megnyílnak, és a bennük levő ingerületátvivő anyagok (neurotranszmitterek) a szinaptikus térbe kerülnek, majd hozzákötődnek a fogadó idegsejt membránjához, ami a szinaptikus csatornák megnyílását eredményezi. Így az ingerület átkerül a fogadó sejtbe. Az emberi agyat alkotó idegsejtek között szinte végtelen számú idegi kapcsolat létezik. Az egészséges agyműködéshez a serkentő idegsejtek mellett gátló idegsejtekre is szükség van.

ban azokkal a nátriumcsatornákkal van gond, amelyeknek az lenne a feladatuk, hogy az akciós potenciálokat kiváltsák, közvetítsék ezekben a gátló sejtekben.

– Az előadásban az említett betegségekkel kapcsolatos állatkutatásokról számolt be. Milyen eredményeket értek el?

– Az egerek esetében ott tartunk, hogy nagyon „betegségű” állatmodelleket tudunk alkotni. Bemutattam például, hogy az egerben génebbészeti eljárással kicseréltünk egy fehérjét, amelyből ugyanazt a változatot tettük be, mint ami az epilepsziás betegekben van, és az eger is epilepsziás lett tőle. Kutatásaink során az egeren tanulmányoztuk a csecsemőknél jelentkező Dravet-szindrómát, ami az epilepszia súlyos, nem gyógyítható formája. Az érintettek nagy többsége nem reagál a gyógyszerekre, és akár

tesítették, amibe olyan változásokat is beiktattak, amelyek a családban öröklődő Alzheimer-kórban gyakoribbak. Ezekről a személyekről tudjuk, hogy korábban lesznek Alzheimer-kórosak, de csak kevesebb mint két százalékát jelentik a betegeknek.

– Hogyan lehet a kutatások eredményét a gyakorlatban felhasználni?

– Ha azt észleljük, hogy az egerben is az történik, mint az emberben, az egy jó jelnek számít, és el lehet kezdeni olyan kezeléseket, amelyek az egernél beváltak.

– Mondana erre példát?

– A betegség kezdeti szakaszában kis adagban ki lehet próbálni azokat az anepileptikumokat (epilepsziagyógyszereket), amelyek nem a nátriumcsatornákra hatnak, hanem valamilyen más hatásmechanizmusuk van. Az enyhe kognitív leépü-

Még lehet pályázni az Év családorvosa címre!

Még el lehet küldeni a pályázatokat, ajánlásokat az Év családorvosa címre. Alapítványok, szervezetek és magánszemélyek is javasolhatják családorvosukat a díjra, amennyiben kitöltik a jelölőlapot és megszerzik a jelölt beleegyezését is. Az említett nyomtatványokat a <http://evcsaladorvosa.hu/index.php/hu/jeloles> internet oldalról lehet letölteni, és kitöltés után be kell szkennelni, elküldeni a maote.hu e-mail-címre, vagy postálni legkésőbb március 27-ig az EME marosvásárhelyi székházába, az Aleea Cornişa 18/12, 540103 Marosvásárhely – Tg. Mureş címre.

A kialvatlanság már népbetegség

A kialvatlanság már népbetegségnek számít Magyarországon és valószínűleg mi sem állunk jobban.

Kalmár Hajnalka klinikai szakpszichológus az M1 aktuális csatornáján elmondta, hogy az alvás minőségét például a folyamatos online jelenlét is rontja, ezért fontos lenne, hogy lefekvés előtt az emberek már ne használják okoseszközeiket, és ne legyenek állandóan elérhetőek.

Ugyanakkor a környezet is sokat számít: szakértők szerint általában 18-19 fokos hőmérsékletben lehet a

legjobb aludni, és az éjfél előtti alvás – ahogy a mondás is tartja – duplán számít, mert ilyenkor mélyebb álomba merül az ember – hívta fel a figyelmet.

Hozzátette, hogy a szervezet csak rövid ideig képes tolerálni a kevés vagy nem minőségi pihenést, hosszú távon ez pusztítóvá válhat, gyorsabb öregedést eredményez és az öngyógyító folyamatok is sérülnek. A kevés alvás miatt ráadásul megnőhet a szervezet szénhidrát-igénye, ami hízáshoz vezethet – jegyezte meg.

Előadás előtt Szilágyi Tibor professzor Mody István professzorral egyeztet

lési zavarok esetében jó eredmények születtek, ami biztató, hogy helyes úton haladunk. Még sajnos sokat kell tenni ennek érdekében.

– Beszél az agyvérzésről (stroke) is.

– Mivel nem lehet minden beteg négy és fél óra alatt kórházba szállítani, nem azon kellene fáradozni, hogy megpróbáljuk megállítani a neuronok elhalását. Ha tudjuk, hogy mi gátolja a memóriát, annak az ellenkezőjét kellene tenni az agyvérzésen átesett betegnél. A cél az, hogy serkentsük az agy plaszticitását, elősegítsük új szinapszisok képződését, akár csak a tanulás során.

– Úgy tudom, hogy Marosvásárhelyen kezdte az orvosi egyetemet.

– Két évet jártam itt, miután a Papiu középiskola matematika-fizika szak osztályának végzőseként érettségiztem.

– Az elmúlt évek során két alkalommal is a diákok meghívottja volt a MOGYE hallgatóinak Tudományos Diákköri Konferenciáján, ahol nagy érdeklődéssel követték előadásait. Miért kötelezte el magát az interneuronok kutatása mellett?

– Fizikusnak készültem, ezért is jártam matematika-fizika szakos osztályba. De amikor kiderült, hogy a kutató fizika szak elvégzése után gyári fizikus vagy tanár lehet a végzősből, akkor én erről lemondtam. Aztán rábeszéltek, hogy az orvosi egyetemen tanuljak tovább. Az első két év, amikor az alapokat sajátítottam el, jól telt. Kanadába való kitelepésem után azonban újra a fizika felé vonzódtam, de kiderült, hogy az ottani szakemberek nagy

csoportokba tömörülve részecskegyorsítással és annak elemzésével foglalkoznak elsősorban, amihez nem volt kedvem. Keresgéltem kezdtem, és a vancouveri UBC egyetemén találtam egy ajánlatot, ahol a professzor azt írta, hogy a tanulás és a memóriával foglalkozik agyszletekben. Ez vonzott, és el is kezdtem a kutatómunkát. Doktoráltam, majd München, Toronto, Stanford és Dél-Kalifornia, Los Angeles következett.

– Ismertem és nagyon tiszteltem az édesapját, dr. Mody Jenő professzort, aki akkoriban az „új kórház” klinikai központi laboratóriumát vezette, olvas-tam könyveit és néhány szép versét is. Nem adta ki őket a professzor úr?

– Édesapám versei dátum szerint is össze vannak kötve, de nem tudom, hogy ki vállalkozna a kiadására, mert manapság nem látok nagy érdeklődést a versek iránt. Esetleg itt, Marosvásárhelyen értékelnék azok, akik ismerték őt.

– A professzor úr szépen beszélt magyarul. Hogyan sikerült megőriznie az anyanyelvét úgy, hogy egy árnyalatnyi akcentus se rakódjon rá?

– Ennek nagyon örvendek, ugyanis a feleségemmel angolul beszélünk, és sajnos a gyermekeimmel is. A lányom orvos-közgazgatási pályát választott, a fiam édesapám művészeti pályát örökölte szépen rajzol és digitális kommunikáció szakon tanul. Szívesen és sokat olvasok magyarul, és úgy gondolom, hogy ami beásódott a lélekbe, az ott is marad.

Orvossá válni három nyelven

Dr. Magyari Melinda az adatok országában

Három ország három orvosi egyetemén, három nyelven végezte el az orvosi egyetemet. Dániában nyert ideggyógyász szakképesítést, és 2014-ben PhD-doktorrá avatták. Dr. Magyari Melinda a Koppenhágai Egyetem Rigshospital kórházának neurológus főorvosa, a dániai sclerosis multiplex (SM) betegek országos adatbázisának, a Dán SM Regiszternek a vezetője.

Mielőtt orvossá válásának történetéről kérdezném, eljátszom a gondolattal, vajon hol lenne most, ha felveszik a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemre. Bár az irodalom, az újságírás és a pszichológia vonzotta, az Egyesült középiskola kémia-biológia szakán tett érettségi után 1987-ben szülővárosának orvosi egyetemére felvételizett, ahol akkoriban nem várták tárt karokkal a magyar diákokat. A kudarc nem törte le, és egy év elteltével Kolozsváron próbálkozott.

– Tanáraink tanácsára megtanultam románul az anatómiát, kémiát és fizikát, majd sikeresen felvételiztem a kolozsvári Victor Babeş Orvosi Egyetemre. Nagyon nehéz volt felkészülni, de az igazi megpróbáltatások első éven vártak rám. Olyan hallgatók között, akik anyanyelvükön tanultak, az anatómia nehézsége mellett a nyelvi nehézségekkel is meg kellett küzdenem mint az egyetlen magyar anyanyelvű hallgató az évfolyamon. Azt képzeltem, hogy Kolozsváron remek dolog lesz magyar diáknak lenni, ami jó is volt, csak nem az orvosi egyetemen, ahol iszonyúan egyedül éreztem magam. Másodéves koromban a rendszerváltást követően barátokkal utaztunk Magyarországra. Budapesten támadt az ötletem, hogy jó lenne magyarul tanulni. Megkerestem a Semmelweis Egyetemet, és elmondtam, hogy erdélyiként szeretném magyarul folytatni tanulmányaimat. Levelezőtársam szülei vállalták, hogy befogadnak, így eleget tettem az egyetem által megszabott feltételnek. A harmadévet Budapesten kezdtem. A Kemény Zsigmond Alapítvány révén a kisebbségi magyaroknak akkor már helyet biztosítottak a Márton Áron Kollégiumban, ahol nagyon kellemes diákélet zajlott.

Nyelvről nyelvre

– Feltételezem, hogy nem lehetett könnyű a már alapjaiban elsajátított román szaknyelvről átváltani a magyarra.

– Nehéz volt, és bántott, hogy a szakkifejezések egy részét nem tudtam magyarul. Sokat kínlódtam, hogy az orvosi nyelvezetet megtanuljam, mert szégyelltem, hogy oda mentem Erdélyből, és kiderül, hogy nem is tudok magyarul. Amire megszoktam, sokkal könnyebben ment a tanulás, mint románul. Kevesebb munkával jobb jegyeket kaptam. Negyedévesen rájöttem, hogy az angol nyelv ismerete nélkül nehéz lesz orvosnak lenni. Az egyik csoporttársamtól hallottam, hogy fogadnak Angliában egy Waldorf közösségben, ahol szállást is biztosítanak, ha vállaljuk, hogy 11 hónapot ott töltünk. Pszichológiatáborom, Popper Péter gyakran beszélt Rudolf Steinerrel, a Waldorf-pedagógia atyjáról, ebből arra következtettem, hogy jó hely lehet. Megírtam, hogy tudok egy kicsit angolul, hazajöttem Vásárhelyre, és megkértem Bethlen Anikó nénit, hogy egy kicsit valóban tanítson meg. A negyedév elvégzése után a csoportból ötven fűggesztettük fel a következő évet, és elmentünk az Egyesült Királyságba. A világ minden tájáról érkezett fiatalok között három hónap alatt megtanultam a nyelvet, és megismertem azt a dán fiút, aki az első férjem lett. Visszatértem Budapestre és kijártam az ötödévet. Nyáron látogatába mentem Dániába, ahol érdeklődtünk, hogy orvosként talál-e állást. A válasz az volt, hogy semmi esélyem sincs magyar diplomával elhelyezkedni, s ha véletlenül alkalmaznak, az első le-szek, akit elbocsájtának. Ezzel szemben Budapesten nem látták akadályát annak, hogy a dán orvosi diplomát elismerjék. Így hát visszamentem Dániába, ahol kiderült, hogy nem maradhatok, mert a férjem még diák, és nem tud eltartani. Gondoltunk egyet, és írtunk a külügyminiszternek egy levelet: ha fél év alatt nem tanulok meg dánul, és nem teszem le a felsőfokú nyelvvizsgát, akkor hazaküldhetnek, ha sikerül, engedjék, hogy maradjak.

– Nagy merészség volt bevállalni, hiszen a Dániában munkát vállaló magyarok panaszkodnak, hogy nehezen tanulják meg a nyelvet.

– A kényszerhelyzet is ösztönzött, mivel Budapestről ultimátumot kaptam: ha nem térek vissza, nem folytathatom tovább az egyetemet. Ahhoz pedig, hogy Dániában tanulhassak tovább, szükséges volt a nyelvvizsga. Örvendtem, hogy beleegyeztek. Érdekes, hogy a külügyminiszternek, aki jóváhagyta a kérésem, a lánya évek múltán a betegem lett. Olyan gyorsan tanultam meg dánul, hogy az első iskolából el is tanácsoltak egy kísérleti osztályba, ahol személyre szabott volt az oktatás. Végül az Odensei Egyetem orvosi karának hallgatója lettem, ahol egyéni programot állítottak össze számomra annak alapján, hogy mit tanultam a kolozsvári és a budapesti egyetemen. Főleg a joggal is érintkező tantárgyak, igazságügyi orvostan, gyógyszerfelírás, a statisztikai tárgyak, a járványtan szerepelt a programban, illetve a klinikai tárgyak, amelyekben fontos a betegekkel való kapcsolat. Hozzá kell tennem, hogy Dániában kaptam a legjobb jegyeket.

– Hogyan, miért szakosodtál az ideggyógyászatra, ahol sokat kell beszélnie az orvosnak?

– Amikor az ember elvégzi Dániában az orvosi egyetemet, az eredményeitől függetlenül sorsot húz, és a szerencsésjéjétől függ, hogy másfél évig hol kell dolgoznia. A csomagban benne van Grönland és a Feröer-szigetek is. Nekem szerencsém volt, egy kisvárost húztam ki, ami azon a szigeten fekszik, mint Koppenhága. A vidéki kórházban, ahol dolgoztam, a fiatal orvosoknak lakást biztosítottak. Mivel minden szakkal meg kell ismerkedni, dolgoztam belgyógyászatban, kardiológiában, nefrológiában, endokrinológiában, ortopédiában, a megye több kórházában, valamint családorvosként egy kis településen. A lelkem mélyén a pszichológia és a pszichiátria érdekelt (diákkoromban egy ideig ápoló voltam Budapesten a lipótmezei elmegyógyintézetben), ezért a másfél év letelése után a neurológia mellett döntöttem. Elvégeztem a bevezető évet, amely alatt az alkalmasságot kellett bizonyítani, majd a szakosodás négy és fél éve következett az egyik koppenhágai egyetemi kórházban.

„Isten kórházában”

– Miért esett a sclerosis multiplexre a válsztásod?

– Egyrészt azért, mert ez a betegség fiatalokat érint, akiknél van remény, hogy segítsünk, mert sok új gyógyszer jelenik meg. Ezenkívül jellegzetesen skandináv betegség, ami Dániában is nagyon elterjedt. Amikor eldöntöttem, a Rigshospital Egyetemi Kórház professzora felajánlott egy állást. A Rigshospital, amit röviden csak RIGET-nek neveznek, és birodalmat jelent, Lars von Trier dán filmrendező Birodalom című kultikus filmjének a színhelye, és azóta is az „Isten saját kórházának” hívják, bár néha élcelődve. Az is igaz, hogy még húsz éve sincs, amikor csak a királynő avathatta fel ebben a kórházban a főorvosokat. Harmadszorra mondtam igent,

mert 30 kilométernyire lakunk a fővárostól, amelyen át kell hajtanom, hogy a kórházhoz érjek, ami sok időbe telik. Azóta is ott dolgozom.

Magyar és erdélyi

– Tudják rólad, hogy magyar vagy, nem ér ezért hátrányos megkülönböztetés?

– Sőt azt is, hogy erdélyi vagyok. Mostanában tudományos tagja lettem egy franciaországi prevenciósi központnak, a The International Prevention Research Institute-nak, ahova képet és jellemzést kértek, és a honlapjukon most is erdélyi születésüként szerepelek. Dániában hárman vagyunk a szakterületen magyar orvosok, elismernek, szeretnek bennünket. Már a nevem elárulja annak, aki egyszer is járt Magyarországon, és a betegek tudják. A mai ötven-hatvan évesek közül sokan gyűjtöttek bélyeget, amelyeken írta, hogy Magyar posta, ezért nem nehéz a nevemből a származásomra következtetni.

Neurológusként három évet dolgoztam, majd, hogy maradhassak, le kellett tenni a PhD-doktori vizsgát. A professzorom biztatótt, az SM-betegszervezet szerette volna tudni, hogy miért nő jobban a nőbetegek száma a férfiakéhoz képest. Megkérdezték, hogy vállalom-e ennek a kiderítését, amire igent mondtam, és ez volt a doktori dolgozatom témája. Megírásakor szereztem tapasztalatot az adatbázis-kutatásban. A mai napig a betegszervezetünk biztosítja a fizetésem felét az általuk összegyűjtött pénzből, ami lehetővé teszi, hogy hetente két és fél nap kutatóval foglalkozzam.

– Milyen eredményekre jutottál? Miért skandináv betegség az SM, hány éves korban jelentkeznek, melyek az első tünetek, mikor fordulnak orvoshoz a dán betegek?

– Európa azon területein, ahol a vikingek portyáztak, sokkal nagyobb az SM előfordulása. Észak-Amerikában is gyakoribb, ahol a skandinávok letelepedtek. Valószínűleg a kevés napsütés miatt kialakuló D-vitaminhiány is okolható, de más környezeti tényezők is szerepet játszanak. A skandináv genotípussal rendelkező egyénnél, ha dohánzik, akkor hétszeresére nő a betegség előfordulásának a lehetősége, és annál, aki elhúzza a mononukleózis (mirigyláz) súlyosabb formáját, 15-szörösére nő meg a kockázat. A nőknél a gyermekkori elhízás is okolható, és akik nem szülnek gyermeket, azoknál szintén gyakoribb.

A betegség 25-45 év között jelentkezik, de már gyermekeknél is előfordul. Az első tünetek az egyoldali látászavar, a kettős látás, változó eloszlású zsibbadás, a féloldali erőtlenség és ügyetlenség, ami kb. egy hónap alatt teljesen vagy részlegesen elmúlhat. Ezenkívül a fáradékonyság, szédülés és a vizelet indítási vagy tartási zavara. Bár korán családorvoshoz fordulnak, amire az előzetes vizsgálatok eredményével szakorvoshoz kerül a beteg, egy év is eltelik. A dán egészségügyi rendszerben nagyon pontosan megszabják, hogy munkaidőben napi hét-nyolc beteget láthat el egy neurológus, hogy minden betegre elegendő figyelmet szánjon. Az ingyenes gyógyszer mindenkinek egyformán jár, de nagyon ellenőrzik, hogy miképpen

használjuk fel a pénzt. A betegek követése nagyon pontos, minden vizsgálatnak szerepelnie kell az éves jelentésben, s ha valami kimaradt, nagy baj van miatta.

– Milyen eredménye van a korszerű gyógyszerekkel való kezelésnek?

– Már 13 immunmoduláns (az immunreakciót elnyomó) készítmény áll rendelkezésünkre, amit jelenleg nagyon pontos szabályok alapján alkalmazhatunk. A kórházi gyógyszerfelírást felügyelő bizottság, amelynek én is tagja vagyok, a gyógyszerek árának a függvényében dönt. A kezdődő betegségre az ötféle első vonalbeli gyógyszerből a legolcsóbbat kell adni. Ha rosszabbodik a beteg állapota, akkor kezelhetünk másodvonalbeli szerekkel, amelyek hatékonyabban fékezik meg a betegséget, de komolyabbak a mellékhatásai. Az orvos nem dönthet szíve szerint, és a kényelmességi szempontok is ki vannak zárva. Sokszor elgondolom, hogy jó lenne, ha a betegség kezdetén adhatnánk a leghatékonyabb gyógyszert. A korszerű új gyógyszerek nagyon hatékonyak, de gyakori és komoly mellékhatásai lehetnek. Jelenleg olyan betegeknek lehet felírni, akiknél minden más gyógyszert kipróbáltunk, de még mindig halad előre a betegség, és rosszabbodik a helyzetük. Az összejtbeültetés sok esetben teljesen leállíthatja a betegséget, de akik átesnek rajta, nagyon erős mellékhatásokat kell elviselni.

Tíz évvel ezelőtt azt mondtuk, hogy 15 év elteltével kerül tolszékbe a beteg, most azt mondjuk, hogy 25 év után. A sclerosis multiplexszel diagnosztizált betegek Dániában eddig tíz, ma már csak hét és fél évvel élnek kevesebbet, mint az átlagéletkor, ami a nőknél 86,9, férfiaknál 78,6 év. Biztatjuk a nőket, hogy vállaljanak nyugodtan gyermeket, a terhesség az egyik legjobb gyógyszer. Bár sok a fiatal beteg, 45 éves kor előtt keveset szalákolnak le, próbálják munkában tartani őket, amiért a munkahely állami támogatást kap, hogy a betegek igényeihez igazítsák. Egyre több ismert ember vallja be, hogy beteg, ezáltal is példát mutatva. Rendszeres gyógytornára és évente rehabilitációs kezelésekre van lehetőségük a betegeknek, és ösztönözzük is őket, mert ez nekik semmibe nem kerül, de jelentősen javít az állapotukon. A betegszervezet támogatásával, pácienseinknek, akiknek a kétharmada fiatal hölgy, egy női magazint szerkesztettünk. Annnyira jól sikerült, hogy komoly támogatást kaptunk a folytatásra, és most 25 év alatti betegeknek szánt digitális applikáción dolgozunk. A betegszervezetek Dániában nagyon ügyesek és igen befolyásosak, számos tevékenységet szerveznek, és a kutatásunk nagy részét anyagiilag támogatják.

Dánia az adatok országa

– Említetted az adattárak fontosságát, mondjál néhány szót erről is, ami a romániai egészségügyi rendszer egyik legnagyobb hiányossága.

– Az SM adatbázist, amelynek a királynő a védnöke, egy fiatal dán orvos kezdeményezte 1948-ban, majd 30 év elteltével átadta a tanítványának, aki szintén 30 év múlva átadta nekem. Nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy a feladatot egy magyar orvosra bízták. Dániának egyik jellegzetessége, hogy mindenről van adatbázisa, így itt található a világ legrégebbi és legteljesebb SM-regisztere is, amelyben 60 éve az SM-betegek kb. 95 százalékának az összes adata megtalálható. Dániában mindenkinek van egy egyéni személyi száma, és ezáltal az adatbázisok összekapcsolhatók. A személyi szám alapján akár 40 évre visszamenőleg azonosíthatók az illető személy egészségügyi, szociális, családi, tanulmányi és más adatai, amiből egy sor összefüggés deríthető ki, például, hogy az életkörülményeik vagy más betegségek előfordulása hogyan függ össze az SM-mel. Érdekességképpen még a múlt század eleji iskolaorvosi adatokból derült ki, hogy akik annak idején serdülőkorban túlsúlyosak voltak, felnőttkorban gyakrabban betegedtek meg SM-ben. Ezért Dánia az epidemiológusok álma, mert több adatot gyűjtött össze a teljes népességről, mint bármely más ország, és ezt a statisztikai hivatal a kutatók rendelkezésére bocsátja. Ezáltal nemzedékeket lehet évtizedeken át követni, és szerintem ez sokkal jobb képet nyújt az összefüggésekről, mint a kísérleti körülmények között végzett kutatás, mert a valós élet történései vannak az adatok mögött.

(Folytatás a 8. oldalon)

Tavaszi-nyári színlecke (2.)

Casoni Ibolya

A tavasz és a nyár az élénk, erős színek időszeke – olvashatták március 9-i összeállításunkban. A tompa kék, a ragyogó sárga, az égszínkék, az élénkpiros, a zamatos narancsszín, a rózsaszín és a türkiz után következzen a többi szín, amelyekkel gyakrabban találkozhatunk a kifutókon és a divát hűségese követőinek ruháiban is.

A nyári friss zöld (füzöld, a fiatal falevelek színe) a tavaszi-nyári szezon egyik legfontosabb színe, fiatalos megjelenést áraszt és főleg nappali viseletre alkalmas, míg a hűvös, nemes smaragd és malachit árnyalatok főleg idősebb hölgyeken és estélyi ruhák formájában mutatnak a legjobban.

A khakizöld, az olajbogyó, az avokádó színei idén erősebb és mélyebb árnyalatot kapnak. Ilyen színű anyagokból főleg a szafari és military stílusú ingruhák készülnek.

A metallizált színek közül főleg az ezüstmetál árnyalatok divatosak, mint a folyékony ezüst, a holografikus hatású, a gyöngyház csillogású és az irizáló lurex hatású anyagok.

A metallizált arany hatású árnyalatok, melyek a szezon kedvencei, a hideg, fém hatásuktól a forróig főleg atlasz- és fényes selyemanyagokon mutatnak jól.

A meleg bézst és a finom krémszínű tejeskávészín elnevezéssel társítjuk. Ezek a semleges, nemes pasztell bézs árnyalatok az elegáns minimalista stílussal találkan a legjobban.

A lila árnyalatai általában komplikáltak, mert kihangsúlyozzák a hiányosságokat, főleg a bőrért. Ezért idén a divattervezők az élénk, friss lilák viselésére ösztönöznek, mint az erős lila és az orgonálila. A lebamult bőrön a lila világosabb árnyalatai is jól mutatnak.

A sárgás bézs étvágygerjesztő, meleg árnyalatai, mint a limonádé-, a pezsgő-, az édeskukorica, a vanília- és a banánszín a bézs és sárga színeket hivatott helyettesíteni.

A sötétpiros árnyalatait – mint a rubin, gránátalma, marsala és bordó – idén egy pirosasbarna képviseli, mely szépen mutat bársony- és szaténanyagokon.

Az ólom, szén és a vizes aszfalt intenzív szürke árnyalatai jól mutatnak a business stílusú kosztümökön, estélyi ruhákon és a kötött pulóvereken is.

Ötvenedik nyelvlecke

A reklám színe

Ötvös József

Bárhogy kutatom-keresem, e három főtéri tömbházban nem igazán találok nagy értéket. Azt mondják, egy épület formája vagy színe alapján lehet szép, izléses, s értéké avatják a benne lakó emberek. Nem vitatkozom a fenti érvekkel, de nekem sem rokonom, sem ismerősöm nem él ott, így csak kopott egyszerűségét látom, és a földszint figyelemfelhívó reklámtábláit.

Nem tudom, miért, de ahányszor ránézek erre a közepén álló négyemeletes főtéri tömbházra, mindig fülemben cseng Kosztolányi Dezső örökös versének (Akarsz-e játszani?) egyik sora: „rubin-téát és sárga páragózt?”. Megvallom, nem vagyok sem színvak, sem színkeverő, de a rubin pontos jelentésének utána kellett néznie. Most már tudom: vérvörös. Azt gondolom, mégsem véletlen a Kosztolányi-verssor megszólalása itt a főtéren e kora tavaszi kopárságban, szintelenségben, mert a különböző reklámok, cégtáblák meglepő színei valóban feltűnőek.

Kezdődik bal oldalon egy kávébarna háttérbe illesztett szürke szóval: Vittoria. Örök talány számomra, mit keres itt egy szicíliai kisváros szürken csillogó neve, még akkor is, ha egy szép, izléses cipőboltot jelez. Aztán lassan megértem, a határtalanná vált vén Európában a cipők is ugyanúgy vándorolnak egyik országból a másikba, egyik városból a másik városba, mint a kíváncsi japán turisták. Az akkor még reménytelen kecsesítő '89-es változás után meglátogatott magyarországi barátaink elvittek a kalocsai Schöffler Miklós térdinamikai múzeumba egy tárlatátogatásra. Emlékezetesen érdekes volt, mert addig még nem jártam Kalocsán, nem láttam térdinamikai múzeumot, nem hallottam a magyar származású Schöffler Miklósról sem, de legemlékezetesebb mégis az maradt számomra, amint ott találkoztam két fiatal japán egyetemistával, akik szorgalmasan fényképezték a kiállított tárgyakat. Kíváncsian kérdeztem tőlük: milyen érdekes dolgot lát egy japán fiatal egy magyar képzőművész modern alkotásában? A Távol-Keletről érkezett, alig másfél méteres, ferde szemű fiatal erre így válaszolt: „nálunk Japánban az egyetlen tanítják Schöffler Miklós térdinamikáját”.

Visszatérve a Vittoria cipőbolt sötétbarna alapú, szürkés csillogó reklámjához, nekem az jutott eszembe, ha már olasz, esetleg szicíliai eredetű cipőket árulnak, és vásárolunk mi, marosvá-

sárhelyiek, legalább a múltunkat becsüljük meg jobban. Szép szolgálatomból eredően hetente legalább egyszer elmegyek a várbeli Vargák bástyája mellett, s alig-alig tudok valamit is róla. Sebestyén Mihály barátomtól tanultam meg, a vásárhelyi bőr- és cipőkészítő vargák már 1487-ben védtek jogaikat és kiváltságukat Báthori István erdélyi vajdánál (igaz, nem a szicíliai Vittoria-cipőkkel szemben). Most, amikor a szépen felújított várbeli bástyákat próbálják polgármesterileg belakni, milyen jól jönne éppen egy ilyen céhtörténeti állandó kiállítás a vargákról, szücsökről, szabókról, mészárosokról, akiktől ezeket a bástyákat elnevezték, mert ők védtek és viselték gondjukat.

Még az is megfordult a fejemben, ha izlésesen, szépen, szakszerűen céhtörténeti múzeummal alakulnának a várbeli bástyák, talán az én – közben megöregedett – apró természetű japán ismerőseim is ellátogatnának mindazt lefényképezni ebben az erdélyi városban, mert Japánban mindent tanítanak, még a vajdaszentiványi táncot is. Ez akkor jutott eszembe, amikor felfedeztem a főtéri kopott épület jobb szélén színes mozaikban megörökített, népviseletbe öltözött táncospart.

Fotó: Nagy Tibor

Ötletelő Bandi Katalin (6.)

A „multifunkcionális” mellény

Ezúttal mindenkor kedvenc ruhadarabomról, a mellényről kérdezek, amely a „blézeridőszak” után nélkülözhetetlen darab, holott úgy tűnik, hogy mostohán bánnak vele a divattervezők. Mindamelllett, hogy a hátnak, derékra jólesik, nem mellékes szempont, hogy rövid vagy hosszú szabásával és a szükséges lezserségével a legjobban takarja a test szabálytalanságait.

– *Iparművészként hogyan viszonyulsz a „lájbihoz”, ami népviseletünknek is fontos része?*

– *Előbb-utóbb legtöbbször eljut a mellénynek mint nagyon fontos kiegészítő ruhadarabnak az értékeléséhez. „Csak” kiegészítő, hiszen nélküle is megfelelően fel lehet öltözni. Nem is olyan régen azonban egy férfi-*

öltöny elképzelhetetlen volt mellény nélkül! Mennyire zavaró a most divatos (amúgy többségében elnyertelenül férfiatlan), kinőtt hatású férfizakó alatt a gondatlanul gombolt és nadrágba gyűrt ing látványa!

Ezen a praktikus-esztétikai szemponton túl természetesen számtalan érv szól a mellény viselésé mellett, mint például a hidegtől óvó pluszréteg, átmeneti évszakokban a réteges öltözködés egyik darabja, lehetséges egyenvisélet könnyű megoldása, nemeket és korosztályokat megjelenésükben összekötő lehetőség, szurkolói-etnikai-hobbyi stb. hovatartozás jelzése.

Elemelve a felsoroltakat, a már említett sorrendben megnevezhetjük a „klasszikus” férfimellényt, aminek egyenruha-változatát pincémellénynek keresztelték. Nőknek és férfiaknak egyaránt nagyszerű kiegészítő a

kigombolva viselt blézer és zakó alá. Készülhet a kosztümmel azonos anyagból is, de egy jól harmonizáló (vagy éppen kontrasztot képező!) színű selyem-, brokát-, bársonyanyaggal pluszhatást varázsolhatunk.

Ebben az évszakban gyakran tapasztaljuk, hogy reggel, munkába induláskor szükséges meleg öltözéktől délben már szívesen szabadulnánk. De hogy nézünk ki kosztüm után ingujjban? Az átmenetet elegánsan oldja meg a mellény.

Lekerülnek a kabátok, de egy rétegre még mindig szükség van. Itt a mellény! A különböző szőrmékből és műszőrmékből különböző stílusokban készült mellények átveszik a felsőruha szerepét.

Párokotl gyakran elhangzó igény, hogy egy-egy eseményre „össze szeretnének öltözni”. Ma már nem divat az a valamikori szokás, hogy ugyanazon anyagból készített maguknak kosztümöt, de itt van helyette például az azonos stílusjegyeket hordozó

mellény. Ezt leginkább az etno és a különböző történelmi korok idézö öltözékek szinte diktálják.

– *Kényelmes otthoni viseletként mindig kéznél lehet, a néptánc kedvelői sem vetik meg, és vannak mesterségek, ahol a sok zsebre nagy szükség van.*

– *A szabadidős tevékenységeknek és hobbiaknak megvan a maguk jellegzetes mellényviselete: táncosoknak (de nem csak) jól jön egy eredeti népi lájbi beiktatása a modern öltözékbe, természetjáróknak a sokzsebes mellény, cserkészeknek a jelvényes, motorosoknak a bőr- stb.*

A végtelenségig lehetne sorolni a mellény erényeit, a legkülönbözőbb szempontok szerint, de én most beérem még egyetlen fontos szempont említésével: kiélhetjük kreativitásunkat, a legtöbbször ott szunnyadó alkotói igényünket. Rengeteg gyönyörű kézimunkafonal és mindenféle textília csábít, hogy kössünk-himezzünk-nemezeljünk, szabjunk-varrjunk teljesen egyéni stílusú darabokat, miközben trendik maradunk. Nem sok idő és energia, de nagy elégtétel lehet! (b.)

Az asztrológus üzenetei

Tóth Sándor

Mottó: „A tér és idő rabjai, az öröklét remetéi vagyunk. Minden kétség fölött, öröklődünk két pólus között.”

Az idén március 20-tól április 19-ig tartózkodik a Nap a Kos jegyében. A tavasz kezdete az éves ciklusban az újjászületést jelképezi. A természeti kép: rügyező fák, hűvös reggelek, vidám márcsicsérgés, kellemes déli napsütés, éledeznek a rovarok.

Március nevében hordozza Marsnak, a háború istenének a nevét, akinek az ókori Rómában megkülönböztető figyelmet szenteltek, és áldozatot is mutattak be. A világbirodalmakban ez mindig így volt, és manapság sincs másként. A rituálék és a haditechnika fejlődött, a motiváció jóformán semmit. A hatalom megszerzése és birtoklása a mindenkori tét. És persze a hozzá tartozó javak kizárólagos kisajátítása. Valamiért a történelem azt mutatja, hogy minden nagy birodalom tündöklésének elkerülhetetlen következménye a bukás. Nem tudta elkerülni a sorsát sem Egyiptom, sem Róma, sem Perzsia, sem a mongol birodalom, majd ilyen sorsra jutott Kína, Japán, összeomlott Portugália és Spanyolország, majd Anglia és Franciaország gyarmatbirodalma, köddé vált Nagy Sándor álma, Napóleont is utolérte a sorsa az orosz télben, darabjaira hullott a Harmadik Birodalom, szétesett a Szovjetunió, és még lapozhatnánk az emberiség történelmében. A jelenkor sem lesz kivétel, nagy változások kapujához érkezett az emberiség.

A Kos-ember született harcos. A hét-köznapok szintjén ez annyit jelent, hogy szereti a konfliktusokat, állandóan versenyez. Akaratos, mindennek úgy kell történnie, ahogy ő gondolja. Ellenkező

esetben számára ez egyértelmű, világos hadüzenet. Nem ismer vesztett helyzetet, sosem adja fel a küzdelmet. Nyughatatlan, örökös cselekvő. Egyenes jellem, nem ravaszodik, nincsenek játszmái. Türelmetlensége, meggondolatlansága veszélybe sodorhatja, de ezt észre sem veszi, kihívásnak tekinti. Birtokolja az erőt, a kérdés csak az, hogy ezt mire használja. Mert az erő könnyen átcsúszhat erőszakba. És ki az, aki a leginkább erőszakos? A jelző utolsó három betűjében benne is van a válasz. Nomen est omen.

A Mars principium minden emberben jelen van, és nem árurol el különösebb titkot, ha azt mondom, hogy tizenkét féle megnyilvánulása van. Ha szerepszmélységeinkben gondolkodunk, akkor a Mars jelzi a bennünk élő vágyembert. Hogy fontos-e? Maximálisan az. Ha nem létezne, akkor az emberi élet kérdőjeleződne meg. Az alapösztöneink nélkül életképtelenek lennének. A vágyelv még a szellemi síkon is létezik. Mert hogyan inkarnálódhatna a lélek, ha nem vágyakozna megtapasztalni a fizikai világot? Az, hogy milyen a lélek vágyminősége, illetve mire irányul ez a vágy, arról érdemes lenne el-

gondolkodni. Annyi bizonyos, hogy a testbe születéskor, a fizikai-materiális síkra való betoppanáskor történik egy olyan varázslat, mely elrejt az eredeti célt. Azt senki sem gondolhatja komolyan, hogy az ember egy egyszerű, vágykielégítő és ösztönszerű, primitív életformát üző lényként jött tapogatni a sötétségbe.

A születés maga is Kos-szimbólum. Életerős, érett, normális magzat a fejével „tör utat magának” az életbe lépéskor. A farfekvéses és császármetszéssel született babákat „világra hozzák”. Külső segítséget igényelnek. A normális születések aránya a XXI. században csökkenő tendenciát mutat. Ez azt is jelzi, hogy a civilizáció, vagy amit annak nevezünk, gyengíti az ösztön-énünket. Elkényelmesedünk, és az információdömping által a félelmeink is erősödnek. Méricskélünk, magyarázatokat gyártunk, gyengül a Marsunk. Cselekedni, a dolgunkat tenni, a gondolatainkat gyakorlatba ültetni egyre nehezebben megy. Vajon mennyi ideig élünk, ha egy vírusfertőzés esetén a szervezetünk „védelmi minisztériuma”, az immunrendszer népszavazást íratna ki egy fontos témában: „mit tegyünk a vírusokkal”? Szerencsére a testünkben minden sejtnak, szövetnek és szervnek jól meghatározott feladata van. Mindenki tudja, hogy mit kell tenni. Az emberi szervezet egy tökéletes közösség. A máj „laboránsai” nem szeretnék a tudóban munkát vállalni, és a vese sem szeretné kitérni a „nagyagy vezért” a koponyáüregből.

Az immunrendszer, a szervezet katonasága azonnal feláldozza magát, ha szükség van rá. Ez tulajdonképpen igazi Kos-tanítás: a legmagasabb szintű győzelem az áldozathozatal. Nem volt véletlen az apostolok vértanúsága sem a kereszténység kezdeti időszakában.

Véleményeiket, gondolataikat elküldhetik az asztros@yahoo.com címre. Vigyázzanak magukra és egymásra!

Dr. Magyar Melinda az adatok országában

(Folytatás a 6. oldalról)

Mivel egyre kevesebb pénz jut kutatásra, mindinkább megnő a megfigyeléses vizsgálatok és ezáltal az adatbázisok szerepe. Például a Rigshospital SM klinikáján mi nagyobb figyelmet fordítunk arra, hogy milyen hatékonyak a gyógyszerek a klinikai gyakorlat által összegyűjtött adatok alapján, mint randomizált, kontrollált vizsgálatokban, ahová szigorúan szelektált személyeket toboroznak. A jó adatbázis alapja viszont a folyamatos adatbevitel, amire általában mindenki panaszodik.

A kutatásban végzett munkáért fél fizetést kapok, de időigényesebb, mint egy teljes állás, előadásokat tartok, kutatási megbeszélésekre, kongresszusokra járok, alapítványi pénzt gyűjtök a PhD-hallgatóimnak. Aki nem akar kutatni, azt senki nem kötelezi, hogy heti 37 és fél óránál többet dolgozzon. A PhD-témavezetés ingyenes, arra mindenki a szabadidejéből áldoz. Jelenleg Illés Zsolt professzorral, aki Pécsről jött Odensebe, egy magyar-dán kutatást végzünk a demyelinizációs betegségek előfordulásáról a két országban.

– Jól érzed magad Dániában? A fizetésedből kényelmesen meg lehet élni?

– Mint orvos jól érzem magam, a rendszer nagyon átlátható, a hierarchia minimális a lapos szervezeti struktúra miatt, mindenki ugyanazt a fizetést kapja, függetlenül az orvosi szakterülettől, de részben a szolgálati időtől függően. A fizetés nyilvános, de a hálapénzről nem is hallottam. A keresztneven szólítják az orvost, a titulusokat sem használjuk, a betegeknek, nővéreknek, orvostanhallgatóknak Melinda vagyok, mégis érzem, hogy tisztelnek. Mélyebb barátságot kötni azonban nagyon nehéz. A professzorom, akivel közös az orvosi szobám, soha nem utasít, mindig megkérdezi a véleményem, és természetesen jogom van visszautasítani. A mindennapi életben működik egy természetes skandináv korrektség, kiszámíthatóság. Például mindenkinek jár ugyanaz az 5 éves ösztöndíj, amit 18 éves korától élete végéig igénybe vehet. A dán társadalomban egyelőre az a legfontosabb, hogy egyenlő esélyekkel induljon mindenki, és a lehetőleg csökkentésük a társadalmi egyenlőtlenségeket. Nagyon fontosnak tartják az ember személyiségét. A professzorom szerint, amikor felveszünk egy munkatársat, a személyiségét kell nézni. A neurológiát ugyanis mindenkinek meg tudjuk tanítani, de a személyiségén nem tudunk változtatni.

A rejtvény fősoraiban Stendhal francia író (valódi nevén Marie-Henri Beyle) egyik szentenciáját idézzük.		IDÉZET 1.	IVŐEDÉNY VAGY TRÓFEA	BANK-BETÉTI TOJÁSHIM-ZÓ ESZKÖZ	ÁBRÁNYI... (KÓTÓ)	KATOLIKUS (RÓV.)	A STRONCIUM VEGYJELE	...IDŐ (KEMÉNY ZS. MŰVE)	-BAN, -BEN (LATIN) ABESSZIN	GYŰJTŐ-ÉR	GYŐRI SPORT-klub	AZONBAN	...A GYŰ-MÖLCS (STEIN-BECK)	GYÁRKAPU! AZ ELSŐ BELGA KIRÁLY	KONTINEN-SÜNK VALU-TÁJA	A JÓD ÉS A TITÁN VEGYJELE	KOCSMA RÉSZE
		A															A
		MÉLTÓSÁG		FR. KÖLTŐ (CLÉMENT) NÖVÉNYI SZÁR					LÉGIÉS, KÖNNYED LATIN SZERLEM					KEROUAC REGÉNYE KIS MÉR-TÉKBEN			
		SZEMCSÉS-SÉ TESZT VASÚTI JÁRDA				HASADÓ (JÉG) OL. HEGEDŰ-KÉSZÍTŐ					INDUSZT-RIÁLIS BARACK... (USA-ELNÖK)					EGYENI MAGYAR SZÍNESZ (IMRE)	
IDÉZET 2.	U	NŐI NÉV VAGY GYOM-NÖVÉNY	CSOMAGOL ...CALLAS (SZOPRÁN)			ANEKDOTA NŐI NÉV (AUG. 12.)					HIBÁZTATÓ TANÍTÓ, ELIGAZÍTÓ					FRANCIA RT. ROSTA	
NÉV (ANGOL)		AZ ARZÉN VEGYJELE AKKOR INDUL!		KILOMÉTER (RÓV.) JAP. ELEKTR. MÁRKA		TORINO FOLYÓJA ÁLLÓVÍZ		SZIBÉRIAI FOLYAM JAP.SZÁM. GÉPMÁRKA			MAGATOK MAGAD			TÖMÉRDEK NEBRASKAI VÁROS			
NAGY TESTŰ PAPANAGY		DOLGOZIK A MOZDONY HIRTELEN ELŐVÉSZ		TÁBORI LAKHELY ÚJ CSILLAG		SZEKÉRYNI TEHER FORGÓ-RÉSZ							SZÍNESZ (GYULA) OLASZ SZERLEM				
KÁRTYA-JÁTÉK						TIMÁR M. FELESÉGE ASZTALT LETAKAR								KAT. SZERTARTÁS ZENESZERZŐ (FERENC)			
DALMÁCIAI VÁROS		LAPPFÖLDI FINN TŐ NÉVELŐ				BECÉZETT NAGYAPA F. BAUM VÁ-RAZSLÓJA							HÚS (ANGOL) MELY SZEMÉLY?			RÓMAI 1000 CSONTHÉ-JÁS GYŰ-MÖLCS	
A VOLGA MELLÉK-FOLYÓJA		A KAKAS ÉS. (FABULA) SZORÍTÓ SZERSZÁM				KUBAI ÍRÓ (LISANDRO) ÉSZAKJA-PÁN OSLAKÓ						ROMLIKA FA HELSINKI LAKÓJA					IDÉZET 3.
ZAVAROS KEZDETI KÖLTŐI SÓHAJ		SZABÁCS FOLYÓJA VUK NAGY-BÁTYJA				PORT.SZI-GETCSP. NEVET AD					HEVENYÉ-SZETT RAJZ ÚRNAK SZÓLÍTÓ					KIEL KÖZ-PONTJA! NYAKKEN-DŐ (ANGOL)	
		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ NÁDAS TŐ (ANGOL)		BIZTATÓ-SZÓ ISZKOL		MUTATÓSZÓ KÉT TŐ A RADNA-HA-VASOKBAN		ZOKOG BŰNET BEVALLJA		PÁRATLAN-UL ÚR!! RÉGIES HAN-GULATÚ			ESZENYI NÉVJELE DINKA NÉPTÖRZS		...SAWYER (M. TWAIN) NŐI NÉV (MÁJ. 3.)		
FOSZFÁT-ÁSVÁNY					ZÁSZLÓ IGÉJE LEHET TÖBB MINT ELÉG				OLIMPIAI SPORTÁG FEHÉR (ROMÁN)					RÓMAI 52 GOTOVAC HÓSE			BELGIUM AUTÓJELE LÉGNEMŰ ANYAG
LENGYEL VÁROS				DÉLFRAN-CIA VIDÉK VARRÓ-ESZKÖZ					OL. KÖLTŐ (ALIGHIERI) SKÁLA-HANG					MONDA AZ OXIGÉN ÉS A BŐR VEGYJELE			
				KUKORICA-PÁLINKA BESÜLI			ÚSÁGCIK-KET KIVÁG NULLA					HEGY-CSÚCS FÉLSZI				SODRÁS AMPER (RÓV.)	
CELEBESZI VADTULOK																	L.N.J.

Március 16-i rejtvényünk megfejtése: **Mert mi más a zene hivatása, mint tükrözni a világegyetem örök harmóniáját.**

Részükről ennyi volt?

Az eddigi eredmények alapján meglepő, a játék alapján logikus vereséget szenvedett a Marosvásárhelyi CSU Medicina női röplabdacsapata egy nála elvileg gyengébb együttestől hazai pályán. A Klarić és Petra nélkül szereplő hazai együttes csak árnyéka volt önmagának, a két hiányzó nem magyarázhatja, hogy egy idegenlégiósok nélküli, második kategóriás belföldi röplabdázókból álló pitești-i csapat nem csupán hogy három szettben nyert Marosvásárhelyen, de még szorossá sem tudták tenni az eredményt a házigazdák.

Igaz, az alapszakasz után már sok értelme nincs a folytatásnak, hisz kiesni aligha lehet, a 7. hely pedig éppen annyira nem ér semmit, mint a kilencedik vagy a tizedik, azt azonban mégsem gondoltuk, hogy a marosvásárhelyi csapat ilyen gyorsan felhagy a küzdéssel. Bár a craiovai játszma vesztés az alapszakasz utolsó fordulójában jelezte a hanyatlást, mégiscsak hátravan még kilenc mérkőzés az idény végéig, és ilyen teljesítménnyel nem nézhetünk egy igazán vidám időszak elé. Sovány vigasz, hogy gyorsan vége lesz, mert szerda-szombat ritmus-

Az edzők menet közben próbálták igazítani a Medicina CSU játékán: nem sikerült.

Fotó: Nagy Tibor

ban játszanak. A Medicina ma Galacra látogat, és formahanyatlás ide vagy oda, mégiscsak favoritnak számít. Szombaton Karácsonkó csapata érkezik a Pongrácz Antal-csarnokba. (B.Zs.)

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, alsóházi rájátszás, 1. forduló: Marosvásárhelyi CSU Medicina – SCM Pitești 0:3 (15:25, 17:25, 21:25)

Marosvásárhely, Pongrácz Antal-csarnok, 150 néző. Vezette: Marius Șanta (Kolozsvár), Cristian Cristea (Bukarest). Ellenőr: Adrian Apetrei (Ploiești).

Medicina: Pucarević, Buterez, Iancu, Varga, Dobriceanu, Rusu (Cauc, Teianu, Ioan, Arniceru, Babaș). Liberó: Molnar (Rancz).

SCM Pitești: Dobra, Stanciu, Gavrilesco, Domote, Cărbuneanu, Arion (Ordeanu, Viloiu, Iliina). Liberó: Sales.

Ranglista

Felsőház						
1. Balázsfalva	23	21	1	1	0	68:7 66
2. Bukar. CSM	23	18	2	1	2	63:22 59
3. CSM Târgov.	23	17	1	0	5	63:22 53
4. Bákó	23	14	0	3	6	50:30 45
5. Dinamo	23	12	2	1	8	47:33 41
6. Lugos	23	7	4	2	10	39:47 31
Alsóház						
1. Karácsonkó	23	10	0	2	11	39:41 32
2. Jászvásár	22	9	1	1	11	37:40 32
3. CSU Medicina	23	8	1	1	13	32:46 27
4. Pitești	23	6	1	0	16	24:53 20
5. Galac	23	1	0	2	20	8:67 5
6. Craiova	23	0	1	1	21	11:68 3

Eredményjelző

A rájátszás 1. fordulójának eredményei:

* **felsőház:** Balázsfalvi Alba Volei – Lugosi CSM 3:0, Bukaresti CSM – Bukaresti Dinamo 3:1, CSM Târgoviște – Bákói Știința 3:1;

* **alsóház:** Jászvásári Penicilina – Galaci CSU 3:0, Marosvásárhelyi CSU Medicina – SCM Pitești 0:3, Karácsonkói Unic – SCM U Craiova 3:0.

Béres Lórántot neveztek ki a Maros KK elnökévé

Béres Lóránt korábbi alelnököt nevezte ki a Maros Kosárlabdaklub elnökévé a sportszervezet vezetőtanácsa. Erről kedden este tájékoztatták lapunkat.

Közleményükben azt írták: a döntést azért hozták, mert a március másodikán kijelölt elnök, Kibédi Zoltán úgy határozott, nem lenne időszerű, hogy bajnoki idény közben átvegye a csapat irányítását, ezért nemet mondott a lehetőségre. Ennek következtében a Maros KK elnöki tisztségébe Béres Lórántot választotta meg a testület, az alelnöki tisztséget pedig továbbra is Cornel Lungu foglalja el.

Kinevezését követően Béres Lóránt a klub hivatalos honlapjának adott rövid

nyilatkozatában megköszönte, hogy „megbíztak ezzel a nehéz feladattal. Nagyon jól tudom, milyen nehézségekkel küszködik a klub, teljes erővel azon leszek, hogy megmentsem a marosvásárhelyi kosárlabdát, és ebben kérem, hogy mindenki legyen partner”. Jelezte, elképzeléseit a mára meghirdetett sajtótájékoztatón ismerteti.

Az új sportvezető, a klub honlapján közzétett felvételen

A románok hazaküldték négy játékosukat, mert ittak

Különös problémával szembesültek az U21-es román labdarúgó-válogatott vezetői. A spanyolországi felkészítőre utazott alakulat négy tagja (Ionuț Nedelcearu, Alin Ducea, Patrick Petre és Vlad Olteanu, valamennyien a Bukaresti Dinamo játékosai, utóbbi jelenleg kölcsönben a Seps OSK 2. ligás csapatánál szerepel) italt vásárolt a bukaresti repülőtér egyik duty-free boltjából, majd amíg tartott az út, megitták.

A csapatvezetés, a felnőttválogatott és a szövetség döntéshozóival egyetemben úgy határozott, mind a négyüket hazaküldik.

Az U21-es román csapat két felkészülési mérkőzést is játszik a spanyolországi San Roque-ban: március 24-én Oroszország, három nappal később Dánia hasonló korosztályú válogatottjával méri össze erejét. A négy játékos viselkedése azért is furcsállható, mert elutazásuk előtt a román felnőttcsapat szövetségi kapitánya, Cristoph Daum látogatást tett az edzőközpontjukban, eredményes felkészülést kívánt nekik, és kijelentette, figyelemmel követi előmenetelüket, mert azt szeretné, hogy közülük minél több fiatal játékost építsen be az A válogatottba.

Portugál–magyar: teljes a keret, mindenki egészséges

Nagy Ádám (elől) és Gera Zoltán a Portugália elleni világbajnoki selejtezőre készülő magyar labdarúgó-válogatott edzésén a Magyar Labdarúgó-szövetség telki edzőközpontjában 2017. március 20-án.

MTI Fotó: Illyés Tibor

Bernd Storck szövetségi kapitány megtartotta az első portugáliai edzést a magyar labdarúgó-válogatottnak, amely hétfő este érkezett Lisszabonba. A magyar szövetség (MLSZ) honlapjának keddi beszámolója szerint „a szakmai stáb immár teljes kerettel dolgozhat, miután csatlakozott a csapathoz Korhut Mihály és Lang Ádám is”.

A csapatból mindenki egészséges, senki sem hagyta ki a gyakorlatot, amelyen egymás közti játékot, valamint különböző játékelemeket is gyakoroltak.

A csapat az Estádio Nacional stadionban (a korábbi nemzeti stadionban) edz, amelyet ma már kevesebbet használnak ugyan a csapatok, de a Portugál Kupa-döntőt a mai napig itt rendezik, a talaja pedig Priskin Tamás szerint pontosan ugyanolyan, mint a Puskás Stadioné volt.

„Elégedett vagyok az eddig elévített munkával. Főleg annak fé-

nyében, hogy hosszú ideig nem találkoztunk, és ilyen hosszú szünetet követően mindig nehezebb összerázni egy csapatot. Emellett olyan játékosok is vannak, akik most vannak velünk először, az ő beilleszkedésüket is segíteni kell. Minden játékosal beszélgetek egy kicsit, hogy részletesen tudjam, mivel mi történt az utóbbi időszakban, mert ilyenkor minden apró információ hasznos lehet” – fogalmazott Bernd Storck.

Tegnap edzéssel folytatódott a magyar válogatott felkészülése, amely négy forduló után hét ponttal a harmadik helyen áll a százszázalékos svájciak és a kilenc ponttal második portugálok mögött. Ha Storck csapata győz szombaton az Európa-bajnok otthonában, akkor előlép a pótselejtezőt érő második helyre, vereség esetén viszont már ötpontos hátrányba kerül.

A portugál–magyar mérkőzés játékvezetője a lengyel Szymon Mar-

ciniak lesz. A magyar szövetség honlapja szerint a 36 éves bíró 2011 óta tagja az UEFA keretének, eddigi legfontosabb mérkőzése a 2015-ös U21-es Európa-bajnokság döntője volt. 2014-ben ő vezette a magyar–dán felkészülési mérkő-

zést (2-2) Debrecenben, míg az Európa-ligában a DVSC-nek, a Videotonnak és a Ferencvárosnak is fújt már. Segítői honfitársai, Pawel Sokolnicki, Tomasz Listkiewicz és – negyedik játékvezetőként – Pawel Raczkowski lesznek.

Így készül a román csapat

Konditeremben kezdték a tegnapi napot a Dánia elleni vb-selejtező mérkőzésre készülő román labdarúgó-válogatott játékosai. Később taktikai eligazítást tartott Cristoph Daum szövetségi kapitány, amelynek elemeit részletesen gyakorolták a futballisták. „Tudjuk, mennyire fontos ez a meccs a pótselejtezős szerepléssel felérő csoportmásodik hely megszerzése szempontjából. Ellenfelünk valamennyi labdarúgójának játékáról videofelvételek állnak rendelkezésünkre, azokat részletesen elemezzük, hiszen nagyon kell tudnunk, mire számíthatunk” – adott betekintést a külső szem számára nem látható munkába a válogatott játékosa, a Betisnél szereplő Alin Toșca. A keret szinte valamennyi tagja teljes értékű edzőmunkát végzett egyébként, egyedül Bogdan Stancu maradt ki a közös tevékenységből sérülése miatt (nem is biztos, hogy a meccsre felépül).

Románia március 26-án, vasárnap Kolozsváron méri össze erejét Dániával.

Fotó: frf.ro

Európai focikörkép

* **Angol Premier Liga, 29. forduló:** West Bromwich – Arsenal 3-1, Crystal Palace – Watford 1-0, Everton – Hull 4-0, Stoke – Chelsea 1-2, Sunderland AFC – Burnley 0-0, West Ham United – Leicester 2-3, Bournemouth – Swansea 2-0, Middlesbrough – Manchester United 1-3, Tottenham – Southampton 2-1, Manchester City – Liverpool 1-1. **Az élcsoport:** 1. Chelsea 69 pont, 2. Tottenham 59, 3. Manchester City 57.

* **Spanyol Primera División, 28. forduló:** Las Palmas – Villarreal 1-0, Eibar – Espanyol 1-1, Athletic Bilbao – Real Madrid 1-2, Alavés – Real Sociedad 1-0, Betis – Osasuna 2-0, Leganés – Málaga 0-0, Atlético Madrid – Sevilla 3-1, Sporting Gijón – Granada 3-1, Deportivo La Coruna – Celta Vigo 0-1, Barcelona – Valencia 4-2. **Az élcsoport:** 1. Real Madrid 65 pont, 2. Barcelona 63, 3. Sevilla 57.

* **Olasz Serie A, 29. forduló:** Torino – Inter 2-2, AC Milan – Genoa 1-0, Empoli – Napoli 2-3, Bologna – Chievo 4-1, Crotone – Fiorentina 0-1, Sampdoria – Juventus 0-1, Cagliari – Lazio 0-0, Atalanta – Pescara 3-0, Udinese – Palermo 4-1, AS Roma – Sassuolo 3-1. **Az élcsoport:** 1. Juventus 73 pont, 2. AS Roma 65, 3. Napoli 63.

* **Német Bundesliga, 25. forduló:** Borussia Dortmund – Ingolstadt 1-0, Hoffenheim – Bayer Leverkusen 1-0, 1. FC Köln – Hertha BSC 4-2, Wolfsburg – Darmstadt 1-0, Werder Bremen – RB Leipzig 3-0, Augsburg – Freiburg 1-1, Eintracht Frankfurt – Hamburger SV 0-0, Mainz – Schalke 04 0-1, Mönchengladbach – Bayern München 0-1. **Az élcsoport:** 1. Bayern München 62 pont, 2. RB Leipzig 49, 3. Borussia Dortmund 46.

* **Francia Ligue 1, 30. forduló:** Metz – SC Bastia 1-0, Lille – Olympique Marseille 0-0, Nantes – Nice 1-1, Angers – Guingamp 3-0, Bordeaux – Montpellier HSC 5-1, Nancy – Lorient 2-3, Toulouse – Stade Rennes 0-0, Caen – AS Monaco 0-3, Dijon – St. Etienne 0-1, Paris St. Germain – Lyon 2-1. **Az élcsoport:** 1. AS Monaco 71 pont, 2. Paris St. Germain 68, 3. Nice 64.

Évértékelő az RMGE Marosnál Bővült az egyesület

Március 22-én, szerdán délután Laposnya utcai székházában tartotta évértékelő közgyűlését az RMGE Maros szervezete. A gazdakörök képviselőivel tartott megbeszélés előtt és után az egybegyűlték gyakorlati bemutatót vehettek részt. Olyan gépekkel és berendezésekkel ismerkedhettek meg, amelyeket a tanyaprogramnak köszönhetően lehet megvásárolni vagy bérbe venni a kisgazdaságokat működtetőknek.

Vajda György

Miután Csomoss Attila, az RMGE Maros elnöke köszöntötte a vendégeket és a résztvevőket, elmondta, hogy a vezetőtanács elfogadta a tavalyi beszámolót és a 2017-es terveket, de úgy gondolták, hogy most szélesebb körben – a gazdakörök vezetőivel – is megosztják az elképzeléseket, annál is inkább, mert szeretnék bővíteni az egyesületet, hiszen rengeteg kihívás van, amiben az egyesület a gyakorlatban is segítheti a gazdákat, mint ahogy eddig is tette. Megemlítette a szaktanfolyamokat, a csúrszínházi gazdanapokat, a budapesti Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon való sikeres szereplést, a nemrég beindult falugazdász programot, amelyek mind azt a célt szolgálják, hogy a gazdákat segítsék abban, hogy itthon maradjanak és a szülőföldön boldoguljanak.

A meghívott vendégek közül először Ileana Gușatu, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Igazgatóság vezérigazgatója szólalt fel, aki elmondta, tavaly december végén azzal a reménnyel alakították újra a mezőgazdasági igazgatóságokat, hogy hatékonyabban fognak tevékenykedni. Tulajdonképpen három intézményt vontak össze, a korábbi igazgatóságot, a mezőgazdasági kamarát és a monitorozási szolgáltatást, amely statisztikailag követi a szakágazatot. Kiemelte, hogy nagyon fontos a szakmai társulások, a gazdaegyesületek tevékenysége, hiszen sok esetben hiánypótlóak, például a felnőtt szakoktatás terén, ahol személyzet-, gép- és felszerelési hiánnyal küzdött az igazgatóság, a korábbi kamara. Ezért is az RMGE Maros szervezetet is partnerüknek tekintik, és készek mindenben együttműködni.

– Sajnos, nem tudjuk meggyőzni a gazdákat, hogy társuljanak, ez a legnagyobb kihívás mind az igazgatóság, mind a gazdaegyesületek számára. Most az unió támogatja a

mezőgazdaságot, azonban azt még nem tudjuk, hogy mi lesz 2020 után. Lehet, hogy teljesen megszűnnek a támogatások, és akkor a biztos jövőt a szakmai társulások jelenthetik – mondta az igazgató, aki külön megköszönte, hogy a magyarországi szaktárca kiemelten támogatja a magyar gazdákat, és ezáltal több olyan kérdésben mutatnak fel konkrét példákat, amelyeket nálunk is alkalmazni lehetne.

Követik az értékesítési láncot

A továbbiakban dr. Kincses Sándor, a Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatóság nemrég kinevezett igazgatója mutatkozott be. Elmondta, az intézmény működési alapelve a termék nyomon követhetősége az élelmiszer-előállításától az értékesítésig. Ez azt jelenti, hogy a takarmány-előállításról a fogyasztóig követik az értékesítési láncot. Kollégái nem „ellenségként”, hanem az állattenyésztők társaként vesznek részt ebben a folyamatban, ezért felkérte a gazdákat, hogy oltsók, vérvételek, egyéb kötelező munkálatok elvégzésében segítsék

a terepen dolgozókat.

Maros megyében található a második legnagyobb hazai szarvasmarha-állomány, mintegy 80.000 fő (Suceava megye van az élen). A hasznat azonban ebből a viszonylatból, az értékesítők húzzák. Felhívta a figyelmet, hogy pontosan kell vezetni az állatnyilvántartást. Ez különösen fontos az olyan gazdaságoknál, amelyeket cég működtet. Mint ismeretes, a gazdák – határidőre – kötelesek bejelenteni az állatállomány szaporodását és csökkenését (születést, elhullást). Sokan elmulasztják ezt, és emiatt olyan helyzet állt elő, hogy az országban mintegy 100.000 tenyészállatnak papíron nyoma veszett. Arra kérte a gazdakörök képviselőit, hogy szóljanak a tagoknak, ha bárki élelmiszer-termeléssel és -feldolgozással kapcsolatos kisebb üzemet szeretne nyitni, először keresse fel az igazgatóságot, hogy tisztázzák a törvényes előírásokat, és ennek megfelelően kezdjék el a beruházást. Ha bármilyen gond merül fel, az igazgatóság nyitott ennek megoldására, hiszen közös az érdek, az, hogy jól működő, minőségi terméket előállító gazdaságok létezzenek.

Szabó Árpád megyei tanácsos a megyei önkormányzat nevében gratulált az RMGE Maros eddigi tevékenységéhez, majd hozzátette: a gazdaegyesületek és a megyei önkormányzat meg kell találja a lehetőséget, hogy kiépítse azt az értékesítési láncot, amelynek eredményeként a gazdák el tudják látni termékeikkel a szupermarketeket, hiszen tetszik vagy nem, ma ez a tendencia, és csak ez biztosíthatja hosszú távon a megélhetést.

Közösen indított falugazdász program

Dr. Hancsók Szabolcs a magyar földművelésügyi minisztérium képviselőjében szólalt fel. Kiemelte: a szaktárca évek óta aktív partnere az RMGE Maros szervezetnek. Nemcsak anyagilag és szakmailag támogatják a tevékenységét, a tavaly közösen indították el a falugazdász programot, amelynek célja, hogy a gazdák közvetlenül kapjanak fontos szakmai, pénzügyi információkat, amelyek által növelhetik majd gazdaságukat. Ezenkívül az RMGE Maros közvetítésével évente a Sapientia marosvásárhelyi kara kertész-mérnöki tanszékének három tehetséges tanulója ösztöndíjban részesítik. A diákok jelenleg is aktívan részt vesznek az RMGE Maros szervezeti munkájában. Szintén a szaktárca biztosítja, hogy a Kárpát-medencei magyar gazdák jelen legyenek a két évente megrendezett OMEK-on, amely Magyarország legnagyobb mezőgazdasági kiállítása. – A vidék népszerűsítése és bemutatása mellett ez kiváló lehetőség üzletkötésre is. Dr. Hancsók Szabolcs is hangsúlyozta, milyen fontos, hogy a gazdák belépjenek a szakmai szervezetbe, mivel „nem lehet tudni, hogy 2020 után mit hoz a jövő”.

Közösen indított falugazdász program

Bordó Kacsó Zsolt, a megyei Kifizetési és Intervenciók Ügynökség képviselője a 2016-os támogatások kifizetéséről beszélt. Elmondta, eddig a 26.600 igénylőből mintegy 21.000-en kapták meg a pénzt. Jelenleg folyamatban van a 2017-es mezőgazdasági év kérvényeinek elbírálása. Hozzátette: 2016-ban átalakult a rendszer, azért késtek a kifizetésekkel, de most már minden egyenesbe jött. Jelenleg 86 fős támogatás van. Majd arról beszélt, hogy az idénre milyen szubszidió várható. Megjegyezte, hogy a múlt évhez viszonyítva vannak összegek, amelyek csökkentek, mivel az átmeneti nemzeti támogatás esetén van egy keretösszeg, és ha erre többen pályáznak, oszlik közöttük az egy állatra, vagy növénytermesztés esetén a hektáronkénti támogatás összege. Így történt a húsmarhák és a fejőstehenek esetében is. Az előző évek nagyobb összege meghozta a pályázási kedvet, többen vásároltak állatot, és így, mivel a tavaly nagyobb állományra kértek támoga-

Fotó: Vajda György

tást, az egy főre eső rész csökkent. Az újdonságok között említette, hogy az új rendszer szerint a földalapú mellett „zöldítésre” is lehet pénzt igényelni, illetve a terület nagyságától függően a visszaosztott és a fiatal gazdáknak járó támogatással szép összegeket lehet megpályázni hektáronként. Ha ehhez hozzájön a növényfajtákra, illetve az állatokra (egyedenként) járó pénztámogatás, esetenként a hegyvidéki vagy az ún. agrárkönyvesi járulékok, akkor érdemes gazdálkodni. Természetesen oda kell figyelni a feltételekre és a követelmények betartására, ellenkező esetben elveszíthető ez a lehetőség. Bordó Zsolt jó ötletnek tartotta a falugazdász-hálózat mielőbbi kiépítését, mivel – akár az APIA esetében – kevés a szakember, aki tájékoztathatná ezekről a lehetőségekről a gazdákat, és ezért jó lenne, ha akár különböző támogatásokra szakosodva kiképeznének olyan falugazdászokat, akik egy adott körzetben eljuttatják a szükséges információkat a gazdákhöz.

A meghívott vendégek felszólalását követően röviden ismertették a tavalyi tevékenységi beszámolót, majd az idej terveket, illetve az egyesület költségvetését, amelyet egyhangúlag elfogadtak. Örömmel fogadták a négy gazdakör (Maros-

vásárhely, Kebele, Kibéd, Mezőpánit) létrejöttét és csatlakozását az RMGE Maros szervezethez.

Ajánlat kisgazdáknak

Amint említettük, a székház garázsában Németh Attila, a Milk Pasteur Kft. tulajdonosa és a forgalmazó patakfalvi Bálint György Szabolcs által elhozott tejfeldolgozó berendezéseket mutatták be a gazdáknak. Először egy automata zöldség- és gyümölcszárítót, majd egy kis kapacitású tejfeldolgozó gépsort, amivel naponta 80-100 liter tejből lehet sajtot előállítani, illetve pasztörözött tejet csomagolni. A gépsor, kiegészítve, alkalmas tejtermékek előállítására is. Csomoss Attila elmondta, a gépeket a tanyaprogramnak köszönhetően azok a mezőgazdászok szerezhetik be, akiknek a gazdaságuk távolabb van a közszékháztól vagy a tejbegyűjtő központtól, esetleg 5-10 szarvasmarhát tartanak, így a megtermelt tejet a család helyben feldolgozhatja. Ugyanakkor a zöldség- és gyümölcszárítással a friss értékesítése után megmaradt terméket is piacra dobhatják. Ugyancsak a tanyaprogram keretében az érdekeltek kisebb mezőgazdasági gépeket bérelhetnek, ami kifejezetten előnyös az olyan háztáji gazdaságok esetében, ahol a cél nem a piacgazdálkodás.

GUTENBERG KÖNYVESBOLT
KIEMELT AJÁNLATA

SÁRVÁRI GYÖRGY
A BELSŐ HARCOS ÚTJA

Kiadja: Central Könyvek
216 oldal, cernafűzött keménynyitáblás

A könyv arra biztat mindannyiunkat, hogy élésszük fel a bennünk szunnyadó belső harcost, térjünk vissza eredendő önmagunkhoz, hagyjunk fel rossz kompromisszumainkkal, és váljunk ismét az életet élvezni képes, a munkában örömet találó, bátor, vállalkozó szellemű emberekké.

Márciusi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban:
10%-os kedvezménnyel kínáljuk a Central Könyvek kiadványait!

Gutenberg Könyvesboltok

10–25%-os kedvezménnyel ajánljuk a Gutenberg Kiadó és a Pallas-Akadémia Könyvkiadó könyveit.

Nyitvatartás: hétköznap 8⁰⁰–20⁰⁰, szombaton 9⁰⁰–15⁰⁰.

Cikkszerrda: Perőti utca 4. sz., tel.: 0266–316 798 gutenbergkonyvesbolt@szekesfehervar.hu
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0266–214323 gutenbergkonyvesbolt@szekelyudvarhely.hu
Marosvásárhely: Rózsák tere 56. sz., tel.: 0265–250491 gutenbergkonyvesbolt@marosvasarhely.hu

KLARA gyógyító és javasasszonynak márciusban van a legerősebb kötésfeloldó és gyógyító ereje. Bármilyen egészségi, szerelmi és egyéb problémát megold.

Köszönetnyilvánítások:

Rozália Dicsőből hálás Klara asszonynak, mert segített epilepsziás fiának, amikor már minden reménnyel felhagytak; Attila Marosvásárhelyről köszöni, hogy ismét együtt lehet feleségével, hosszú és szomorú távollét után; Márton Ákosfalván az alkoholizmusból, az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Elena Régenből hálás, hogy ismét sikeres az üzleti élete, a gazdasági válság ellenére is.

Hívják bizalommal Klara asszonyt!
Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a **NÉPÚJSÁGBAN**

Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

A Népújság hirdetési irodájában felveszünk **APRÓHIRDETÉST** a kolozsvári **SZABADSÁGBA**, a csíkszeredai **HARGITA NÉPÉBE**, a sepsiszentgyörgyi **HÁROMSZÉKBE** és az aradi **NYUGATI JELENBE**.

Az egyetemisták figyelmébe!

A Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Rt. Társulás értesíti az egyetemistákat, hogy az április 1 – június 30. között érvényes, a StudentCard alapján kiadandó ingyenes autóbusréteket – **SEMÉLYESEN** – március 15-étől lehet kiváltani, az alábbi iratok alapján:

– StudentCard
– a 2016–2017-es tanévre láttamozott/lepecsételt egyetemista-könyvecske
– a régi bérlet

A bérleteket a Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Rt. Társulás főtéri, kövesdombi, tudori (Favorit), valamint az Auchan üzletkomplexumnál levő buszjegyi irodáinál adják ki.

A vezetőség

A diákok is átvehetik a buszbérletet

A Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Rt. Társulás értesíti a marosvásárhelyi lakhelyű vagy tartózkodási helyű diákokat, hogy a következő három hónapra érvényes ingyenes, minden vonalra érvényes autóbusréteket március 15-étől lehet kiváltani, személyesen, vagy a szülő, gyám által, a következő iratok alapján:

- ellenőrző könyv
- a lejárt bérlet

A bérleteket a Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Rt. Társulás főtéri, kövesdombi, tudori (Favorit), valamint az Auchan üzletkomplexumnál levő buszjegyi irodáinál adják ki.

A vezetőség

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ALKALMAZUNK ASZTALOST, LAKATOST, HEGESZTŐT és SEGÉDMUNKÁST. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet délelőtt 9-16 óra között: 0752-069-079. (18733-I)

FOGTECHNIKUST alkalmazunk. Tel. 0740-666-544. (18701-I)

BUCSINON TALÁLHATÓ VENDÉGHÁZBA HÁZVEZETŐT keresünk, házaspárok előnyben. Tel. 0745-696-055. (18706-I)

ALKALMAZUNK SZAKÁCSOT, SEGÉDSZAKÁCSOT, MOSOGATÓT. Tel. 0745-696-055. (18706-I)

A TIMKO PÉKSÉG ELADÓLÁNYOKAT alkalmaz. Az önéletrajzokat a Bodoni utca 83. szám alatt lehet benyújtani. Fizetés 1400-1800 lej között + étkezési jegyek. (18736-I)

ENGEDÉLYEZETT FELÉRTÉKELŐ, SZEMÉLYI BIZTONSÁGI és KOCKÁZATI FELMÉRÉSEKET, FELÜLVIZSGÁLATOKAT végzünk. onacioan2016@gmail.com (18732-I)

NYÁRÁDSZEREDAI ASZTALOSMŰHELY alkalmaz ASZTALOST, ELŐKÉSZÍTŐT és KÉZI CSISZOLÓT. Tel. 0743-030-161, 0757-099-966. (18740-I)

ALKALMAZUNK SZAKKÉPZETLEN MUNKÁSOKAT járdaburkolat-építéshez. Tel. 0746-490-745. (59926-I)

NÉMETORSZÁGI MUNKÁRA keresünk KÖMŰVESEKET, BURKOLÓKAT, FESTŐKET és SEGÉDEKET, azonnali kezdéssel. Tel. 0753-837-335. (59929-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0740-919-662. (59785)

TŰZIFA eladó. Tel. 0742-732-247. (59909-I)

TŰZIFA eladó. Tel. 0752-578-568. (59909-I)

ELVESZETT

ELVESZETTEM Simonffy Jenő névre szóló autóvezető-igazolványomat. Semmisnek nyilvánítom. (59905)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (58941)

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, garanciával. Eladók használt hűtők, fagyasztók, kombináltak. Tel. 0722-846-011. (59698)

MEGEMLEKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk március 23-án **SIME MÁRIÁRA** szül. Tóth halálának első évfordulóján. Nyugodjon békében, drága édesanyánk! Szerető fia, Flori. (59895)

BÁLINTH SÁNDOR (Öcsi) emlékére
2017. március 23-án két éve, hogy a sors keze hirtelen elragadta szeretteitől a hűséges férjet, legjobb édesapát és imádott nagytatát, mindenki Öcsi bácsiját. Azt mondják, a legnehezebb dolog az életben elveszíteni valakit, akit szeretsz. Valakit, akivel együtt töltötted a napokat, aki életed részévé vált. Valakit, aki megmutatta neked, miről is szól a **SZERETET**. Ennél rosszabb dolog senkivel sem történhet. „Légy most is velünk, hogy fogd a két kezünk, ne hagyj soha elvesznünk.”

Míg Te örök álmod alszol, mi őrizzük a nekünk hagyott szép emlékedet. Nyugodjál békében! Szeretteid: feleséged, Erzsike, fiad, Csaba, unokád, Erik, sógornőd, lbi. (59882-I)

Szívünk örök fájdalmával emlékezünk március 23-án **SIME MÁRIÁRA** szül. Tóth halálának első évfordulóján. Emléke örökké élni fog. Szerető testvére, Edit családjával. (59895)

Fájó szívvel emlékezünk húsz éve elhunyt szeretteinkre: **DARÓCZI ÉVÁRA** szül. Kántor és március 3-án a karácsonfalvi id. **KÁNTOR JÁNOSRA**. Szép emléküket szívünkben őrizzük. Bánatos hozzátartozóik. (59842)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal a szívünkben tudatjuk, hogy szeretett édesapám,

BEREI ELEMÉR

életének 75. évében elhunyt. Temetése 2017. március 23-án, csütörtökön 13 órakor lesz a nyárádszentlászlói temetőben. Nyugodjon békében!

Gyászoló fia, Attila. (59899-I)

Fájó szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a drága édesanya, nagymama, anyós, rokon, szomszéd és kedves ismerős,

özv. **PÁSZTOR JÓZSEFNÉ** született **ALBERT MÁRIA** ny. óvónő

2017. március 21-én, életének 81. évében, türelemmel viselt, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Drága szerettünk földi maradványait 2017. március 23-án, csütörtökön helyezük örök nyugalomra római katolikus szertartás szerint a nyárádkarácsonfalvi temetőben. Gyászoló családja. (59913-I)

Fájó szívvel, de Isten akaratát elfogadva tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédnagymama, anyós, anyatárs, rokon, jó szomszéd és ismerős, özv. **FARCZADI SÁNDORNÉ** szül. **SALAT REGINA**

2017. március 20-án, 92 éves korában örökre megpihent. Temetése március 23-án, csütörtökön délután 2 órakor lesz a református temetőben, római katolikus szertartás szerint. Köszönjük a Jóistennek, hogy Őt ajándékozta nekünk! Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (sz.-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Mély együttérzésünket fejezzük ki barátunknak, **Attilának** szeretett édesapja, **BEREI ELEMÉR** elhunyt okozta fájdalmában. Isten nyugtassa békében! Barátai: Puiu, Costi, Romi és Tibi. (59900)

„Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben él, és örökké itt marad.” (Reményik Sándor)

Őszinte részvétünk a Pásztor családnak. **PÁSZTOR MÁRIA** volt kolléganő: Emma, Kató, Babi. (59911)

„Mit ér a könny, s mit ér az ember, ha úgyis meg kell halni egyszer? S elvesz a szó, és nem marad, csak egy tenyérnyi hely a föld alatt!” (Wass Albert)

Őszinte részvétünk a Pásztor családnak. A Csoma család. (59911)

PROCTOLINE

A tapasztalat a hozzáértést igazolja

ARANYÉR? VÉGBÉLREPEDÉSEK?

MŰTÉT NÉLKÜLI kezelés!

15% KEDVEZMÉNY a kezelésnél
érvényes 2017. március 16–31. között

0265 - 311 701 www.proctoline.ro

CLINICA ON

A tapasztalat a hozzáértést igazolja

Szeretné jobbá tenni **SZEXUÁLIS ÉLETÉT?**

IMPOTENCIA, KORAI MAGÖMLÉS kezelése!

25% KEDVEZMÉNY a kezelésnél
érvényes 2017. március 16–31. között

0265 - 311 707 www.clinicaon.ro

A Népújság Alapítvány számít önre

Akárcsak az előző években, alapítványunk továbbra is hathatósan szeretné támogatni Maros megye magyarságának szellemi, kulturális gyarapodását, ösztönözni az ifjú tehetségek kibontakozását, érvényesülését, elősegíteni az olvasói igények kielégítését.

Ebben kéri barátai, a Népújság híveinek támogatását.

Kérjük, ajánlja fel adója 2 %-át erre a célra!

Adataink:

Név: Fundația Népújság Alapítvány

Cím: 540015 Tg. Mureș, str. Gheorghe Doja nr. 9. et. II.

Adószám: 5093655

Bankszámlaszám: RO96 RNCB 0188 0349 7752 0001

Vásároljon könyvet legalább 50 lej értékben megújult marosvásárhelyi Kobak könyvesboltunkban, mi pedig megkínáljuk egy csésze kávéval vagy teával, ízlése szerint!

Kobak

Megtalál bennünket a Győzelem tér 18. szám alatt (az egykori posta toronyépülete mellett, a központban)!

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
  - információ - 118-932
  - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
  - gyermekeknek - 0265/210-177
  - 0265/212-304
  - 0265/312 436
  - 0265/250-120
  - 0265/263 351
  - 0265/263-351
  - 0265/250-344
  - 0265/468-658
  - 0729-024-380
  - 0751-114-307
- Optika-Optofam
- Optolens szemsebészlet
- Marmed járóbeteg-rendelő:
  - e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
  - 0733-553-976
  - 0265/212-971
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtájak készítése - 0265/263-021
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- Áramszolgáltató vállalat - 0365/400-404
- vidék - 0800-801-929
- Delgaz Grid - 0265/269-667
- 0265/200-928
- 0800/800 928
- Aquaserv:
  - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
  - közszolgáltatás - 0265/208-888
  - központ - 0265/208-800
  - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távszállás buszállomás - 0265/237-774
- Vii Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halotyszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) koporsók, kellékek, koszorúk és halotyszállítás - 0265/263-865
- 0745-606-215
- 0745-606-269
- 0745-609-830
- 0741-615-661
- Melinda temetkezés a rom. katolikus temető területén teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907
- Thomas Hux softiszkola - 0741235-239
- 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
  - www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
  - Transervice - 0265/216-242
  - World Travel Shop - 0265/216-768
  - turisztikai iroda - 0265/269-900
  - Bálint-Trans - 0745-611-999
  - 9-17 ó. - 0265/255-092
  - Intertours - 0265/264-011
  - Royal GTS - 0265/269-308
  - 0731-898-989
  - Hu 0036-306-053-753
  - Family Holiday - 0365/449-833
  - 0749-922-887
  - Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
  - 0772-068-684
- Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

Tárgu Mureș 88,13 Szovata 102,13
Marosvásárhely 88,13 Szovata 102,13

r . a . d . i . o

Gamma

Reghin 94,7,13 Sighişoara 104,3,13
Săsarrejen 94,7,13 Segesvár 104,3,13

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

agenția de turism

World Travel Shop
utazási iroda

FANTASZTIKUS ELŐFOGLALÁSI KEDVEZMÉNYEK

Nyár 2017

Olimposzi Riviéra már 107* eurótól

Paralia Katerini már 99* eurótól

Thassos már 98* eurótól

Halkidiki már 109* eurótól

Az árak májusi indulásra érvényesek!

*Az árak tartalmaznak: szállítást, 7 éjszaka szállást, idegenvezetést

Avand Filimon Ibric bázisul. 17. szám | Tel.: +40265 28 99 00 | Mobil: +4 0748 28 99 00
www.worldtravelshop.ro

Fundația Culturală

Dr. Bernády György
Közművelődési Alapítvány

Köszönjük mindazoknak, akik az elmúlt években támogattak. Ne hagyja, hogy adója 2%-ka az államkasszába kerüljön!

TÁMOGASSA 2017-BEN IS ADÓJA 2%-ÁVAL A BERNÁDY HÁZAT!

Várjuk az Alapítvány székhelyén (Horea utca 6 szám) naponta 09–18:00 óra között

Tel./Fax: +40 265 266 855 – Mobil: 0758 339 220

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

NUMAI
DIN INGREDIENTE NATURALE

Timko
NEM TÁRKIA - PÉKÉRI
TERMÉSZETES ALAPANYAGOKBÓL

CSAK
TERMÉSZETES ALAPANYAGOKBÓL

Hagyományos receptek természetes alapanyagokból!

Jó étvágyat!

all hits radio

atlasfm

106.4 FM

TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

ETV ZEBRA
HÉTFŐN 20 ÓRÁTÓL